

De genealogen Jan Frans Verplancke, vader en zoon te Brugge, eind 18de en begin 19de eeuw

deel 2: J.F. Verplancke jr. (1766 – 1836)

Pieter Donche

In het eerste deel van onze bijdrage schetsten we de levensloop van de genealoog Jan Frans Verplancke, vader en gaven we een overzicht van zijn omvangrijke productie aan stamboomrollen en genealogische documenten. In dit tweede deel behandelen we de levensloop en de – beperktere – genealogische productie van Jan Frans Verplancke, zoon. Voor de verre voorouders (generaties I tot III), zie onze vorige bijdrage.¹ We sluiten eerst daarop aan met de kinderen in het gezin van IV. – Joannes Franciscus Verplancke vader, dus de broers en zusters van V. – Joannes Franciscus Verplancke, zoon.

Aan het eind van deze bijdrage geven we nog enkele aanvullingen m.b.t. de productie van Jan Frans Verplancke, sr.

Kinderen van Joannes Franciscus Verplancke sr.

Jan Frans Verplancke seniors eerste kind werd geboren te Brugge, het tweede te Brussel, het derde te Leuven en het vierde tot achtste kind terug te Brugge. De Brabantse geboorteplaatsen zijn gelinkt aan het korte ondernemersavontuur van J.F. Verplancke sr. aldaar, de andere zijn geboren na zijn terugkeer naar zijn geboortestad (zie onze vorige bijdrage).

Het eerste kind en enige dochter overleed allicht jong. Het tweede kind (en oudste zoon) J.F. Verplancke jr. bespreken we verder. De derde zoon overleed op zijn 18de. De vijf overige kinderen, zonen trokken naar Gent, hun levensverhaal is er vaak een van geslaagde ondernemers in de textielnijverheid (twijnen van garen, maken van verfstoffen, bewerken en verven van stoffen), ze overleden er alle vijf ongehuwd.

- 1) **Maria Agnes**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Jacob op 20 januari 1764 (peter: Joannes Franciscus Parmentier, meter: Judith Verplancke (allicht tante van de vader).² Van haar vin-

1 P. DONCHE, De genealogen Jan Frans Verplancke, vader en zoon te Brugge, eind 18de en begin 19de eeuw - deel 1: J.F. Verplancke sr. (1736-1811), in *Vlaamse Stam*, jg. 60 (2024), 1, 10-35.

2 Reg. 22, f. 71 (beeld 36 van 145) 1764, *january, 20a medio 12 nata et eodem baptizata est Maria Agnes filia legitima Joannis Francisci Verplancke etatis 28 annorum, baptizatum ecclesia collegiata ac parochiali B(eate) Marie Virginis et Marie Cornelie Rosart etatis 22 annorum baptizata in Harlhem civitate juxta civitatem Amstelodamensem. Susceperunt Joannes Franciscus Parmentier et*

den we geen spoor meer in West-Vlaamse huwelijks- of begraafregisters noch in de Burgerlijke stand in overlijdensakten.

- 2) **JOANNES FRANCISCUS jr.** Zie verder onder V.
- 3) **Jacobus Josephus**, Hij werd geboren en gedoopt te Leuven, St.-Michiel op 18 augustus 1768 (als *Verplancken*) (peter: Jacobus Franciscus Rosart, meter: *Theresia Clara Josepha Quirini*).³ Hij overleed ongehuwd te Gent op 8 april 1830,⁴ de akte vermeldt: 60 jaar oud, geboren te Leuven, *cilinderaer* van beroep, wonend te Gent in de *Druyfsteeg*.⁵ (De Druyfsteeg is een thans verdwenen straatje uitkomend op de Vrijdagmarkt, ook *Struyvelstraatje* genoemd).⁶)

Wat moeten we ons bij zijn beroep van *cilinderaer* voorstellen? Zoekend in de alma-

Judith Verplancke. In een ander register, uitsluitend met extracten van akten dopen, huwelijken en begrafenissen van 1784, vinden we f. 15 (beeld 77 van 145) op 21 januari 1784 dezelfde akte (zonder handtekeningen) maar mét een kruisje [x] in de marge.

3 Blz. 425 (beeld 215 van 246): 1768, *augustus 18, pastor baptis-avis sub conditione baptisatum ab obstetrice Anna Servranckx ob periculum, Jacobum Josephum filium Joannis Francisci Verplancken et Mariae Cornelia Rosart, coniugum. Susceptores Jacobus Franciscus Rosart et Theresia Clara Josepha Quirini*.

4 P. DE BAETS in zijn bijdrage in L. VANDAMME (red.), *Boeken uit Brugge: studies over Brugse boekgeschiedenis*, Brugge, Uitgeverij Van de Wiele, 2021, pp. 137-141, p. 141 noemt hem overleden te Gent op 26 december 1848. Men kan op die datum in de Gentse burgerlijke stand wel een overlijdensakte vinden op naam van een *Jacobus Josephus Antonius* Verplancke maar de overledene wordt er 74 jaar oud genoemd en geboren te Brugge, dat kan dus *niet* deze Jacobus Josephus Verplancke betreffen want die was geboren te *Leuven* op 18 augustus 1768 en hij zou in de akte 80 jaar oud moeten genoemd zijn! Bovendien had deze Jacobus Josephus geen drie maar slechts *twee* voornamen. Die overlijdensakte van 1848 hoort bij zijn zes jaar jongere broer 5. *Josephus Jacobus Antonius* maar waarin de eerste twee voornamen verwisseld staan. Die jongere broer had al van veel eerder zijn eerste voornamen vaak in omgekeerde volgorde gebruikt.

5 Reg. f. 163v, akte 640 (beeld 170 van 669): 1855, akte van 9 april: *... Jacobus Josephus Verplancke, oud zestig jaeren, cilinderaer, gebortig van Leuven en woonende binnen deze stad in de Druyfstege, 1en wijk, ongehuwden zoon van d'overledene Joannes Franciscus en van Maria Cornelia Rosart*. Zijn twee voornamen en geboorteplaats worden correct vermeld, zijn leeftijd bijna correct, in werkelijkheid was hij al 61.

6 V. FRIS, *De oude straatnamen van Gent*, Gent, 1925.

nak-wegwijzer van Gent van 1830 vinden we *Verplancke, Druyfsteeg* in twee rubrieken, *Blauwverwers (Teinturiers en Bleu)*, en *Cylindermolens en Kalanders (Moulin à Cylindre et Calandres)*.⁷ Een blauwverver is iemand die stoffen, inzonderheid linnen voor werkplaatsen een blauwe kleur geeft. Een cilindermolen is een werktuig om te vermalen d.m.v. twee met verschillende snelheid tegen elkaar indraaiende gegroefde cilinders en een kalender een machine voor het walsen van vellen, canvas of andere stoffen om deze te polijsten of om papier te glazuren.⁸ Zijn bedrijf bestond dus allicht in het fijn malen van basisingrediënten om verf mee te maken om daarmee textiel te kleuren en het glanzend te maken.

Zijn bedrijf verdween niet met hem want we vinden in de jaren na 1830 en tot 1849 nog steeds een Verplancke in de Druifsteeg 53, nu zelfs in twee extra rubrieken: *Lakenperssen (met stoomtuig)* en *Moireerder en Opdoener van zyde stoffen en Lustreerder van katoen, wolle lakens, meubel-papieren, visiet-kaarten enz.*⁹

- 4) **Carolus Josephus**, geboren en gedoopt te Brugge O.L. Vrouw 2de portie op 17 juni 1771 (peter: Carolus Pulincx, meter: Anna Maria Donckerlocke).¹⁰ Hij overleed op 28 en werd begraven [x] te Brugge St.-Salvator 3de portie op 30 december 1789, 18 jaar oud.¹¹
- 5) **Josephus Jacobus Antonius**, geboren op 15 en gedoopt [x] te Brugge O.L. Vrouw 2de portie op 16 december 1774 (peter: heer Carolus Holvoet, lic. in de rechten en vrouw Maria Anna Michot).¹² Hij overleed ongehuwd te Gent op 26 december 1848 in de *Yperstraat* (thans: le-

penstraat),¹³ grondeigenaar, 74 jaar oud.¹⁴ Die leeftijd klopt met zijn geboortjaar maar in de overlijdensakte staan zijn eerste twee voornamen verwisseld: er staat: *Jacobus Josephus Antonius*. Dit is misschien niet zozeer een fout van de ambtenaar van de burgerlijke stand want deze Verplancke had tijdens zijn leven zelf al meer dan eens zijn eerste twee voornamen omgedraaid.

Volgens Piron¹⁵ is hij de J.A. VERPLANCKE die schreef: *Beschrijving der weldadige landbouwkunst van de Meekrap voor de ingezetenen van de provincieën van Oost- en West-Vlaenderen*, Gent, 1830 (in-8°, met platen). Maar de initialen van de auteur J.A. passen op geen enkele van de zeven broers, kinderen van Joannes Franciscus sr. Verplancke en Maria Cornelia Rosart! Het lijkt er sterk op dat hij één van zijn eerste voornamen niet gebruikte.

We vinden hem in vier rubrieken in de almanak Wegwijzer van Gent van 1830: in *Koopmans in vremde en inlandsche Goederen (Négocians-Speculateurs)* en in *Koopmans in Meekrap (Marchands de Garance)*, in *Koopmans in Potasch (Marchands de Potasse)* en in *Koopmans in Verfwaren (Marchands de Teintures)* als: Verplancke met adres: *Kalanderberg*.¹⁶ In 1848 vinden we bij de *Koopmans in Meekrap*, Verplancke nu op adres *Korte Yperstr. 2* en met hetzelfde adres onder *Fabriekanten van Verfwaren en Vlaschspinneryen met mecanieken en stoomtuig*, hier is bij zijn adres nog toegevoegd: *de fabriek is te Drogen, in de gewezen abtdij*.¹⁷

- 6) **Antonius Franciscus Maximilianus**, geboren en gedoopt [x] te Brugge O.L. Vrouw 1ste portie op 29 april 1777 (peter: Antonius Loys, meter: Anna Bouchez).¹⁸ Hij overleed ongehuwd te

7 *Almanach-Wegwijzer der stad Gend en provintie Oost-Vlaenderen voor het jaer 1830*, pp. 304 en 306.

8 *Ensie.nl/betekenis/blauwverver* (cilindermolen, kalender).

9 *Almanach-Wegwijzer ... Gend ... 1848*, pp.393, 400, 410 en 413. P. DE BAETS (2021, p. 141) vermeldt dat hij ca. 1795 te Gent een ka-
toenververij zou opgericht hebben waar hij later hulp kreeg van zijn 16 jaar jongere broer "Joannes Franciscus jr."

10 Reg. 42, f. 52 (beeld 53 van 110): 1771, *die 17 mensis junii anni 1771 natus et eodem baptizatus est Carolus Josephus filius Joannis Francisci Verplancke, etatis 36 annorum, baptizati in nostra ecclesia et Maria Cornelia Rosart, conj(ugum) etatis 28 annorum, baptizati in Aerlem. Susceptores fuerunt dominus Carolus Pulinx et dom(ice)la Anna Maria Donckerlocke*. Ook in reg. 45, f. 34v (beeld 35 van 78).

11 Reg. 65, f. 49v (beeld 50 van 112): *December 1789, die vigesima octava quadrante ante horam quintam pomeridianam obiit et trigesima sepultus est cum missa lecta Carolus aetatis octodecem annorum, baptisatus in 2a. portione B.(eate) M.(ariae) Virginis filius legitimus Joannes Francisci Verplancke et Maria Cornelia Rosart*.

12 Reg. 43, f. 4v (beeld 5 van 28) 1774, *die 15 decembris 1774 natus et 16 baptizatus est Josephus Jacobus Antonius filius Joannis Francisci Verplancke, etatis 39 annorum, baptizati in nostra ecclesia et Marie Cornelia Rosart, conj(ugum), etatis 30 annorum, baptizati in Aerlem. Susceperunt dominus Carolus Holvoet J.U.L. et dom(ice)la Maria Anna Michot*.

13 Dit is de huidige *Iepenstraat* (lopend van Noord naar Zuid, uitkomend op de Coupure rechts, nabij het begin van het Coupure kanaal. Deze straat was voor 1942 genaamd *Rue d'Ypres / Yperstraat*, zoals te zien op oude foto's uit 1900 (*beeldbank.stad.gent*).

14 Reg. f. 821v, akte 3260 (beeld 446 van 499): 1848, akte van 27 dec. 1848, *gisteren ... overleden is Jacobus Josephus Antonius Verplancke, oud vier en zeventig jaren, grondeigenaar, gebortig van Brugge en wonende alhier in d'Yper straete, ongehuwden zoon van d'overledene Joannes Franciscus en van Maria Cornelia Rosart*.

15 C.P.A. PIRON, *Algemeene levensbeschrijving der mannen en vrouwen van België*, Mechelen, 1860-1862, bijvoegsel p. 169, waar men hem *Jacob Jozef Antoon* noemt, ° Brugge 15.12.1774, + Gent, 26.12.1848. In zijn overlijdensakte van 1848 werden weliswaar per abuis de eerste twee voornamen verwisseld (zie verder), maar dat verandert niets aan het niet passen van de initialen. H.A.J. MAASEN, 'Een Groot-Nederlands ondernemer in het Koninkrijk der Nederlanden: de Gentenaar en meekrapponier J.A. Verplancke', in: *Tijdschrift voor geschiedenis van techniek en industriële cultuur*, 5 (1987) 18, p. 15-24 gaat elke nadere identificatie uit de weg. De termini van de gekende professionele activiteiten van de meekrap teler (vroegst: 1799, laatst: 1847) geven ook geen uitsluitsel. Overgenomen door P. DE BAETS (2021, p. 141).

16 *Almanach-Wegwijzer ... Gend ... 1830*, p. 295, 300, 301 en 302.

17 *Almanach-Wegwijzer ... Gend ... 1848*, p. 387, 422, 422.

18 Reg. 19, f. 113 (beeld 53 van 105) *29 aprilis 1777. Hodie mane*

Gent op 26 maart 1867, 89 jaar, 11 maanden oud, 'zonder bedrijf', in zijn woning op de *Akkergerm veste*.¹⁹ In 1801 was hij getuige in de geboorteakte van een zoon van zijn oudste broer Joannes Franciscus jr. (zie verder bij diens kinderen).

We vinden hem terug in een tentoonstellings-catalogus van nijverheidsproducten uit 1820 te Gent als *Antone Verplancke* die blauw en wit katoen tentoonstelde.²⁰ Een bedrijvengids uit 1821 vermeldt hem als: (*Imprimerie d'indiennes*) *Antoine Verplancke, fabrikant d'indiennes, à Gand*.²¹ Indiennes zijn Indiaas katoen.

- 7) **Franciscus Maria**, geboren en gedoopt [x] te Brugge O.L. Vrouw 3de portie op 1 augustus 1780 (peter: Jacob Mulier, meter: Maria Josephina Carolina van Lerberghe).²² Toen hij 20 was woonde hij nog bij zijn ouders te Brugge in de Korte Winkelstraat en werd hij *graveur* (etser) genoemd (zie onze vorige bijdrage). Hij overleed ongehuwd te Gent op 18 december 1830, 49 jaar oud, als *particulier*, wonend in de Twijnderstraat.²³
- 8) **Joannes Franciscus**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Salvator 3de portie op 25 oktober 1784 (peter: Joannes Franciscus Cortals, meter: Rosalia B. Jansens) (zie citaat doopakke verder). Toen hij 18 was woonde hij nog bij zijn ouders te Brugge in de Korte Winkelstraat en er werd bij

medio 4 natus et baptizatus est Anthonius Franciscus Maximilianus filius legitimus D(omi)ni Joannis Francisci Verplancke aetatis 42 annorum ex 2a nostra portione et Mariae Conelie Rosart aetatis 33 annorum ex Harlem in Hollandia. Susceperunt Anthonius Loyz et Anna Bouchez.

- 19 (op genealogie.arch.be geen akten beschikbaar voor dat jaar, maar wel op familysearch.org) f. 59, akte 961: 2867, akte van 26 maart, verscheen *Joannes Verplancke, 24 jaar, wonend Onderbergen en Polydorus de Wilde, 31 jaar, wonend Schaarbeek, beide zonder bedrijf, kleinneven van de overledene, heden overleden in zijn woning te Akkergerm veste Antonius Verplancke, 89 jaar, 11 maanden, zonder bedrijf, geboren te Brugge, ongehuwd, zoon van Joannes Franciscus en Maria Cornelia Rosart.*
- 20 *Catalogus aanwijzende de namen en woonplaatsen van de fabrikanten van het Koninkrijk met eene korte opgave der voortbrengselen hunner nijverheid*, Gent, 1820, pp. 46 en 117.
- 21 L.F.D., *Le guide aux manufactures: ou exposition complète des produits de l'industrie nationale du royaume des Pays-Bas ...*, Cet Ouvrage indique les médailles et mentions honorables obtenues à l'Exposition de Gand, en 1820, Brussel, 1821, p. 76.
- 22 Reg. f. 71, f. 99 (beeld 99 van 418): *Augustus 1780. Die prima augusti 1780 medio quinta matutine natus, eodem die baptizatus est Franciscus Maria filius legitimus et septimus generis masculini Joannis Francisci Verplancke, baptizati in 2a portione hujus ecclesie, aetatis quadraginta quatuor annorum, et Marie Cornelia Rosart baptizata Harlemii, aetatis triginta quinque annorum. Susceperunt Jacobus Mulier habitans in eodem 2a portione, et Maria Josephina Carolina van Lerberghe, habitans in S. Salvatoris. De akte werd ondertekend door de vader, peter, meter en de pastoor.*
- 23 Reg. f. 561, akte 2211 (beeld 607 van 669): 1830, akte van 20 december: ... *eergisteren overleden Franciscus Maria Verplancke, oud negen en veertig jaeren, particulieren, geboortig van Brugge en woonende binnen deze stad in de Twijnderstraet, 1ste wijk, ongehuwd, zoon van d'overledene Joannes Franciscus en van Maria Cornelia Rosaert.*

hem nog geen beroep vermeld (zie onze vorige bijdrage). Hij overleed ongehuwd te Gent op 5 april 1855, 70 jaar 5 maanden oud, grondeigenaar, geboren te Brugge, wonend te Gent in de lepersteeg als zoon van Joannes Franciscus en Maria Cornelia Rosart.²⁴

In de *Wegwijzers van Gent* van 1855, 1850, 1845, 1840 en voor het eerst in 1835 vinden we onder de rubriek *Verfwaren-fabriekanten* een Verplancke met adres *Korte Yperstr. 2* (in 1840 en in 1835 op nr. 4).²⁵

Hij was ook een verzamelaar van prenten en tekeningen. Op 27 augustus 1855 werd te Gent een veiling gehouden van een verzameling van oude en moderne gravures, ingekaderd of losbladig en enkele andere kunstobjecten die gevormd was door "*Mons(ieu)r J. Verplancke, en son vivant propriétaire, passage de la Rue d'Ypres N° 2 a Gand*".²⁶ In de *Wegwijzer der stad Gent ...* van 1855 zien we, p. 546 dat *passage d'Ypres* de Franse vertaling is voor *Ypersteeg*. Allicht is een nog andere benaming voor dat straatje: *Korte Yperstraat*. Op nr. 2 woonde daar in 1854 en 1855 de fabrikant van verfwaren én dus de prenten- en tekeningenverzamelaar, het moet om dezelfde persoon gaan. In dezelfde *Wegwijzer der stad Gent ...* van 1855, maar ook bv. 1854 en (voor het eerst) 1848, zien we dat bevestigd in de rubriek *Kabinetten – Printen en Teekeningen* waar telkens een *J.A. Verplancke* vermeld wordt met adres *Korte Yperstr.* (hier is *J.A.* mogelijk een drukfout voor *J.F.*).²⁷

24 Reg. f. 299v, akte 1204 van 6 april 1855 (beeld 321 van 644): 1855, 5 april: ... *overleden is Joannes Franciscus Verplancke oud zeventig jaren vijf maanden, grondeigenaar, geboortig van Brugge, woonende alhier in de Yper stege, ongehuwd zoon van de overledene Joannes Franciscus en Maria Cornelia Rosart ....* Zijn opgegeven leeftijd, 70 jaar en 5 maanden klopt perfect met zijn geboortedatum.

25 *Wegwijzer der stad Gent en Provinciale Almanach van Oost-Vlaanderen ... 1854*, p. 458.

26 *Veilingcatalogus Gravures anciennes & modernes, encadrées et en feuilles, ainsi que de quelques autres objets d'art, & a formant le Cabinet de feu Mons(ieu)r J. Verplancke, ...*, Gent, L. Defferrez, 1855.

27 *Wegwijzer der stad Gent en der provincie Oost-Vlaanderen, vermeerderd met de naemlyst der fabriekanten en koopmans van heel de provincie*, Gent, 1855, p. 359. Onder dezelfde hoofdrubriek *Kabinetten* (p. 359-362) vinden we nog de subrubrieken: *schilderyen, boekverzamelingen, handschriften, oudheden-zeldzaamheden-geschilderde glazen enz., medalien-penningen-munten, enz...*, *voorwerpen van natuurlijke historie, proefondervindelyke natuurkunde, bezitters en samenstellers van kruidboeken (herbiërs)*. Het gaat in deze lijsten zeker niet om handelaars in de genoemde objecten gezien we daar ook namen vinden van instellingen als Het Museum der stad, de Kon. Maatschappij van Schoone Kunsten en Letteren, De boekzalen der Hoogeschool en (idem) van het Bisschoppelijk Seminarie (boekverzamelingen) naast gekende individuele verzamelaars als de graaf de Thiennes de Leyenburg et Rumbeke in de Hoogpoort (schilderijen), de markiezin d'Ennetières (boekverzamelingen), Borluut de Norddonck, Serrure (handschriften) of een priester Kervyn van Oud-Mooreghem in het Prinsenhof. F. DE POTTER, *Gent van den oudsten tijd tot heden. Geschiedkundige beschrijving der stad*, Vol. 8, Gent, 1864, p. 260 noemt *Jacob Verplancke vroeger handelaar in verfwaren en fabrikant van meekrap*

Twee zonen met exact dezelfde voornamen

Een aandachtige lezer zal het al opgemerkt hebben: de vader gaf aan zijn eerste zoon zijn eigen twee voornamen *Joannes Franciscus* wat niets ongewoons is – maar wél ongewoon is dat hij ook zijn jongste zoon (en laatste kind), geboren 18 jaar en 8 maand later precies dezelfde twee voornamen *Joannes Franciscus* heeft gegeven en zeker niet omdat zijn oudste zoon bv. jong overleden zou geweest zijn (want hij overleed op 69-jarige leeftijd, zie verder).

De pastoor van St.-Salvator lijkt in 1784 geen bezwaar gemaakt te hebben tegen de voornamen. Maar misschien had hij geen weet van de eerste *Joannes Franciscus jr.* Verifiëren kon hij ook niet want die was geboren in het verre Brussel. En de vader was ook een 'nieuwe' parochiaan, diens vorige kinderen, geboren 1771 – 1780 waren gedoopt op een andere Brugse parochie (O.L.Vrouw).

Ter staving van dit feit dat de vader wel degelijk aan twee van zijn kinderen **exact dezelfde voornamen** heeft gegeven citeren we hieronder de doopakten in extenso:

Brussel, parochie St.-Kathelijne, doopregister 8 jan. 1765 tot 31 dec. 1768, f. 32v²⁸: *18 Februari 1766 baptizatus est Joannes Franciscus filius Joannis Francisci Verplancke et Mariae Corneliae Rosart, conjugum, natus eodem hora quarta mat(utina) Suscept(ores): Joannes Franciscus Rosart et Clara Apolonia De Neef.*

Brugge, register 'Alle parochies', doopakten, register ²⁸ (*Registrum baptisatorum tertiae portionis ecclesia collegiate et parochialis S: Salvatoris*), f. 88 (beeld 89 van 172) (met kruisje in de marge) *October 1784. Die vigesima quinta hora nona matutina natus et eodem baptisatus est Joannes Franciscus filius legitimus Joannes Francisci Verplancke, aetatis circiter quadraginta octo annorum, baptisati in 2a portione B:(eate) M:(ariae) Virginis et Mariae Cornelia Rosart, aetatis quadraginta trium annorum, baptisata in ecclesia catholica Harlemensi. Susceptores fuerent Joannes Franciscus Cortals ex 2a portia B:(eate) M:(ariae) Virginis et Rosalia Bonnona Jansens ex 1a portione S: Salvatoris.*²⁹ – De vader ondertekende de akte als *Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke sr, 1784*. Zijn opgegeven leeftijd, 48 jaar klopt perfect.

Waarom de ouders hun oudste én jongste zoon dezelfde twee voornamen hebben gegeven blijft onbeantwoord.

en naar wie een straat (vlakbij de Korte Yperstraat) tussen 1840 en 1850 kortstondig *Verplanckestraat* werd genoemd, een groot liefhebber van tuinbouw en verzamelaar van oude gravuren. Hij lijkt deze Jan Frans Verplancke en zijn oudere broer J.J. Antonius Verplancke door elkaar te halen.

²⁸ In *genealogie.arch.be*, beeld 33 van 114.

²⁹ In *genealogie.arch.be* onder 'Brugge - Alle parochies', beeld 89 van 172.

V. - JOANNES FRANCISCUS VERPLANCKE jr.

Hij werd geboren en gedoopt te Brussel, St.-Kathelijne op 18 februari 1766 (peter: Joannes Franciscus Rosart, meter: Clara Apolonia De Neef) (zie hierboven). Zijn vader uit Brugge was in Brussel gehuwd en daar een bedrijf voor de productie van fijn aardewerk (faïence) gestart maar na het mislukken ervan teruggekeerd naar Brugge. Daar was hij eerst ambtenaar, daarna beroepsgenealoog – hiervoor verwijzen we naar onze vorige bijdrage.

Hij huwde te Brugge, St. Salvators 3de portie, als dertigjarige op 24 mei 1796 (de akte zegt 31 jaar oud en geboren te Brussel, St.-Catharina, maar in feite was hij 30) met Anna Brigitta VAN LEDE uit Brugge O.L.Vrouw 1ste portie, gedoopt te Brugge, St.-Anna (op 3 januari 1761 volgens het doopregister en de bevolkingsregisters), dochter van Michiel Benedictus (zoon van Michiel en Maria Magdalena Maes) en Brigitta Theresia Vandenberghe (dochter van Michiel en Maria van Hille)). Zij ondertekenden beiden hun huwelijksakte: *Anna van Lede en J. Fr. Verplancke fils 1796.*³⁰

Hij werkte al als 23-jarige mee met zijn vader in diens genealogisch opzoekingswerk: zeker al vanaf april 1789 had hij het uittekenen en het inschrijven in rechthoeken of cirkels van tekstjes over echtparen op zich genomen (zie verder stambomen *Tomboÿ* en *de Melgar*).

Toen op 27 september 1791 een tekening werd gemaakt van een grafmonument in de kerk van Aardenburg van een Oliverius Veranneman (x Anna Maria Marischal) maakte een notaris uit Middelburg een verklaring van conformiteit van de tekening met de steen. Het maken van de tekening was gebeurd in aanwezigheid van twee getuigen die het document ook ondertekenden, waaronder *J.F. Verplancke junior, 1791.*³⁰ Allicht was het door de notoriteit van zijn vader als 'genealogist' dat zijn dan 25-jarige zoon de rol van betrouwbare getuige kon vervullen.

Woonplaatsen

Allicht tot zijn huwelijk in 1796 woonde hij bij zijn ouders in de Brugge Beenhouwersstraat.

Na zijn huwelijk tonen de geboorteakten van zijn eerste drie kinderen (zie verder) volgende adressen:

5.5.1797: *rue St.-Amand*: St.-Amandsstraat, een zijstraat van de Grote Markt

22.9.1799: *Grand Place*: Grote Markt

³⁰ Reg. f. 31v (beeld 33 van 52) *Maius 1796. Die vigesima quarta post trivum proclamationem contraxerunt matrimonium Joannes Franciscus Verplancke ex hac portione aetatis triginta unius annorum baptisatus Bruxellis in ecclesia S: Catharinem filius Joannes Francisci filii Caroli (et Anna Maria Donckerklocke) et Maria Cornelia Rosart filia Jacobi Francisci et Maria Juliana van den Burch ex una parte. Et Anna Brigitta van Lede ex 1a portione B:(eate) M:(ariae) Virginis, aetatis circiter triginta quatuor annorum, baptisata in ecclesia S. Anna filia Michaelis (filii Michaelis et Maria Magdalena Maes) et Brigitta vanden Berghe filia Michaelis et Maria van Hille) ex altera parti. Coram me infrascripto pastore et testibus Laurentio Michot et Guillelmis van Straete utroque ex hac civitate.*

22.9.1801: *Marche aux Herbes (Groenselmerkt)*: thans: Pandreitje)

In het bevolkingsregister 1790-1812³¹ vinden we hem met echtgenote en/of kinderen:

- te Brugge in sectie A (St.-Jans Zestendeel), wijk 6, (Oostenr. huisnr.) 1, in de *Hottebrugs-kens straete (rue des Moulins)* enkel vermeld met echtgenote. Hij wordt dan 40 jaar oud genoemd, zij 42. Dit zou dus een adres van 1806 of 1803 zijn.
- te Brugge in sectie A (St.-Jans Zestendeel), wijk 3, (Oostenr. huisnr.) 49 in de *Verwersdijk (Quai Maringo nr. 23)* met echtgenote en kinderen Marie, Anne en Bernard (° Oostkamp, 10.2.1804) en een inwonende dienstmeid Victoire Deway. Dit is een adres zeker van na de geboorte van zijn zoon [Jean] Bernard (1804), maar die werd wel in Oostkamp, niet in Brugge geboren. Eind 1804 was zijn vader ontvanger van de directie belastingen te Oostkamp (zie verder).

In het bevolkingsregister 1809-1830³² vinden we hem:

- eerst nog steeds op dezelfde plaats in sectie A, wijk 3, (Oostenr. huisnr.) 49, in de *Verversdijk (Quai Marengo nr. 23)* met zelfde kinderen en inwonende dienstmeid
- op 1 juni 1814 werden al dezen ingeschreven op adres sectie C, wijk 1 (Oostenr. huisnr.) 93 in de straat *Achter d'Halle (rue de la Halle)* nr. 2.

Die registers lijken niet altijd even accuraat te zijn.

Van 1828 tot zijn overlijden in 1836 woonde en werkte hij te leper (zie verder, ook voor zijn latere loopbaan).

Zijn echtgenote overleed te leper op 13 september 1831³³ als eigenares (haar weduwnaar werd inspecteur der directe belastingen, wonend te leper, genoemd). Hij overleed te leper op 24 januari 1836, oud 69 jaar, 11 maanden, inspecteur der directe belastingen, kadaster, douane en accijnzen van het arrondissement leper, wonend te leper, Rijsselstraat nr. 179.³⁴ Zijn vervanger werd

31 SAB, Bevolkingsregister 1790-1812, resp. A06 f. 159 (gezien zij in de lijst van opeenvolgende bewoners vrij ver naar achter vermeld staan, betekent dit ook dat dit eerder een adres is uit de tweede helft van de periode 1790-1812) en A03 f. 232.

32 SAB, Bevolkingsregister 1809-1830, resp. 03-AB-3 f. 82 en 09-CD-1 f. 26 (*d'ou ils sont venus: quai Marengo n° 23; où ils sont allés demeurer: Gand*). Dit laatste is vreemd, want in 1817 en 1818 was hij zeker al in West-Vlaanderen arrondissementsinspecteur van indirecte belastingen. Of heeft hij heel kortstondig ook in Gent gewoond?

33 Burgerlijke stand leper, overlijdensregister 1831, f. 71v, akte van 14 sept. 1831.

34 Burgerlijke stand leper, overlijdensregister 1836, f. 8v, akte 40 van 25 jan. 1836 (beeld 751 van 999): 1836, 24 jan.: ... *overleden Joannes Franciscus Verplancke, oud negen en zestig jaren, elf maanden, inspecteur der directe belastingen, cadaster, douanen en accijnzen van het arrondissement Yperen, geboren te Brussel, zoon van Joannes Franciscus Verplancke, en van Maria Cornelia Rosaert, weduwnaar van Anna Brigitta van Lede, gister ... overleden is in het huis n° 179 Rijsselstrate*. Zijn opgegeven leeftijd, 69 jaar en elf

benoemd rond 14 juni 1836.³⁵

Genealogische productie

Hieronder geven we een overzicht van de genealogische rollen of handschriften waaraan hij ofwel samen met zijn vader aan gewerkt heeft of die hij helemaal zelf gemaakt heeft.

Stambomen opgemaakt met een puur genealogisch doel

De stamboomrollen uit het familiearchief Ronse

De meeste stamboomrollen uitgetekend en geschreven door Jan Frans Verplancke jr vindt men in het familiearchief Ronse.³⁶ Zeven van de stamboomrollen daar zijn opgemaakt door de Verplanckes.³⁷ Één ervan (*Veranne-man*, rol "IV") is nog helemaal getekend en geschreven door de vader. Die hebben we al besproken in deel 1 van onze bijdrage, de andere zes zijn getekend door de zoon en ook de tekstjes over de echtparen zijn in het geschrift van de zoon. Maar het was allicht de vader die al het genealogische opzoekwerk ervoor heeft gedaan.

Op sommige stamboomrollen komt ook een (lange) paragraaf voor in het geschrift van de vader. Twee ervan (*de Melgar* en *Tomboÿ*) vermelden expliciet dat zij het werk zijn van J.F. Verplancke, vader én zoon (met hun beider handtekening), andere vermelden geen samenstellers. De vormelijke overeenkomsten tussen deze zes: het geschrift, de algemene lay-out, het gebruik van verschillende achtergrondkleuren, enz. zijn zo groot dat het tekenwerk alleen het werk van J.F. Verplancke, zoon kan zijn.

Vernieuwend bij de zoon is dat hij een zijrand (meestal links) en de onderrand van rechthoeken waarin een echtpaar voorgesteld wordt aandikt in een wat donkerder versie van de kleur van de achtergrond van de rechthoek om zo een driedimensionaal effect te bekomen. Wanneer cirkels gebruikt worden doet hij dat op een zelfde manier voor de linkerrand.

Alle zeven betreffen stamboomrollen van verschillende families die van ver of van nabij verwant zijn aan Jan Baptist Liebaert (1723-1786), echtgenoot van Rosa Eugenia Tomboÿ (1749-1831) die later hertrouwde met Pieter Joannes Múúls (1745-1796).³⁸ Dit laatste echt-

maanden klopt perfect met zijn geboortedatum.

35 *Gazette van Gend* op die datum.

36 Brugge, Stadsarchief, archief Alfred Ronse (schenking Ph. Bouckaert), nog onder te brengen in een archiefreeks.

37 De stamboomrollen zitten in een bijhorende bruinrode kartonnen opbergkoker met op een (19de-eeuws?) etiket een romeins nummer "V", "VI", "VIII", "IX", "XI" en "XII".

38 Over de genoemde personen zie vooral: PH., CH. & S. BOUCKAERT, *La famille Ronse, Volume II: les ancêtres*, Brugge, 2021, pp. 243-251; R. GODDYN, 'Fake of niet? Een 18de-eeuwse stamboom van de familie Liebaert door de Brugse genealogen Jean François Verplancke en zoon', in: *Vlaamse Stam*, 59 (2023), pp. 153-172; B. VAN DE WALLE DE GHELCKE, avec la collaboration de R. GODDYN, 'La famille Liebaert, orginaire de Messines et Wijtschaete', in: *Le*

paar vinden we ook soms expliciet vermeld als de opdrachtgevers.

a. stamboom de Melgar: (rol "IX") 60 H x 370 B cm, bestaand uit 8 aangegekleefde bladen, 11 generaties, beginnend met Pedro de Melgar x Leonora de Carrion, ouders van don Pedro, consul van Spanje te Brugge 1541.³⁹ Enkele vormkenmerken uit de stamboomtekeningen van de vader die we ook hier aantreffen zijn: de eerste twee generaties die 'verzonken' zijn, het voorstellen van echtparen in rechthoeken met erboven de familiewapens en met gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillen in familienamen te markeren. Er is een alfabetische tafel in kolommen van de voorkomende familienamen bijgeschreven (in dezelfde stijl van de stamboomrol van *den Heede*, zie deel 1). De opdrachtgevers waren het echtpaar Pieter Joannes Múúls en Rosa Eugenia Tomboÿ. De stamboom werd afgewerkt op **5 april 1789**.

De lange inhoudsbeschrijving is in het geschrift van de vader en is ondertekend door 10 'getuigen'. Een tweede tekst is in het geschrift van de zoon en is zeer verhelderend over hoe het werk tot stand kwam: *Wij ondergeschreven Jean Fran(çoi)s Verplancke pere, ende Jean Fran(çoi)s Verplancke fils, genealogisten ordinaire der stad Brugge, verklaeren ter requisitie van d'heer Pieter Joannes Muuls ende mejoeff(ouw)e Rosa Eugenia Tomboÿ zijne huysvrauue t'hebben gemaakt ende geformeert deeze tafel genealogique uyt hunne eijgene schoone collecte van papieren ende documenten onder hun berustende conforme den generalen inventaris daer van zynde, binnen Brugge deezen 5en april XVIJC neegen en t'agentig. Quod attestor Joan(ne)s Fran(ciscus) Verplancke genealogist)e 1789, J.F. Verplancke junior 1789.*

b. stamboom Tomboÿ: (rol "VI") 60 H x 183 B cm, bestaand uit 4 aangegekleefde bladen, 7 generaties, beginnend met Hendrik Tomboÿ, plaatsmajoor van Nieuwpoort.⁴⁰ Deze heeft identieke vormkenmerken als de stamboom de Melgar: echtparen in rechthoeken, familiewapens, gebruik van differentiërende pastelkleuren, alleen zijn de eerste generaties niet 'verzonken' getekend (omdat er geen nood aan was wegens het geringer aantal generaties). De lange inhoudsbeschrijving is voor de eerste helft zeer gelijklopend met deze op de stamboom de Melgar. Een tweede tekst over de samenstellers is een zo goed als exacte kopie van die op de stamboom de Melgar. Ook de genoemde afwerkingsdatum, **5 april 1789** is dezelfde. Voor beide teksten is het geschrift dit van de zoon. De opdrachtgevers waren eveneens Pieter Joannes Múúls en Rosa Eugenia Tomboÿ.

c. stamboom de Avila: (rol "V") 56 H x 285 B cm, bestaand uit 7 aangegekleefde bladen, 11 generaties,

beginnend met Bernard de Avila, consul van de Spaanse Natie te Brugge (x Joanna de Loa). Opnieuw dezelfde vormkenmerken: echtparen in rechthoeken, familiewapens, gebruik van differentiërende pastelkleuren, eerste twee generaties 'verzonken'. Alles in het geschrift van de zoon. Er is geen inhoudsbeschrijving noch tekst over samensteller(s). Er is ook een alfabetische tafel op familienamen in kolommen bijgeschreven. Daarboven worden de opdrachtgevers vermeld: Pieter Joannes Múúls en Rosa Eugenia Tomboÿ en een datering **1790**.

d. stamboom Liebaert: (rol "XI") 56 B x 450 H cm bestaand uit 11 aangegekleefde bladen, 7 generaties, beginnend met Gillis Liebaert. Met in de vijfde generatie (op vijfde blad) Jan Baptiste Liebaert, eerste echtgenoot van Rosa Eugenia Tomboÿ en met ook afstammelingen in vrouwelijke lijn (families Heugebaert, du Tilly, Cordonnier, Leep, de Coninck, Carton, de Schilder). De teksten over echtparen staan niet meer in rechthoeken maar in cirkels, geen familiewapens, wel gebruik van differentiërende pastelkleuren. Geen inhoudsbeschrijving, noch tekst over samenstellers of opdrachtgevers en geen datering. Alles is in het geschrift van de zoon.⁴¹

e. stamboom Pruys: (rol "VIII") 56 H x 253 B cm, bestaand uit 6 aangegekleefde bladen, 6 generaties, beginnend met Joannes Pruys. Met in de vierde generatie (op vierde blad) Jan Baptiste Liebaert, eerste echtgenoot van Rosa Eugenia Tomboÿ, met ook afstammelingen in vrouwelijke lijn (hoofdzakelijk familie Liebaert). De teksten over echtparen staan in cirkels, geen familiewapens, wel gebruik van differentiërende pastelkleuren, de eerste generatie is 'verzonken' getekend. Geen inhoudsbeschrijving noch tekst over samenstellers of opdrachtgevers noch datering. Alles is in het geschrift van de zoon. De zoon gebruikt bij kaders rond een gezin (rechthoek of cirkel) een schaduwrand om een driedimensioneel effect te bekomen.

f. verwantschapsschema Cobryse – Tomboÿ: (rol "XII") 56 H x 210 B cm, bestaand uit 5 aangegekleefde bladen, 10 generaties, beginnend met Jacob Cobryse x Adriana Liebaert. Nog steeds dezelfde vormkenmerken: echtparen in rechthoeken, familiewapens, gebruik van differentiërende pastelkleuren, eerste twee generaties 'verzonken', alles in het geschrift van de zoon. Geen inhoudsbeschrijving, noch tekst over de samenstellers, de opdrachtgevers en geen datering.

De titel, geschreven op een getekend baldakijn, luidt: *Branche genealogique der familie Cobryse Waer van d'heer Paulo Cobryse heeft gefondeert een legaat van honderd patacons burze huwelyk voor alle de gonne die hem uijt den bloede in maegschap bestaen, zoo van s'vaders als s'moederlycke zijde*. Dit stamboomschema diende dus om de verwantschap aan te tonen van Rosa Eugenia Tomboÿ (x Jan B. Liebaert, xx Pieter J. Múúls) via haar voorouders Tomboÿ en van Vyve⁴² met de grootva-

³⁹ Parchemin, 88 (2023), pp. 121-163 en 193-272.

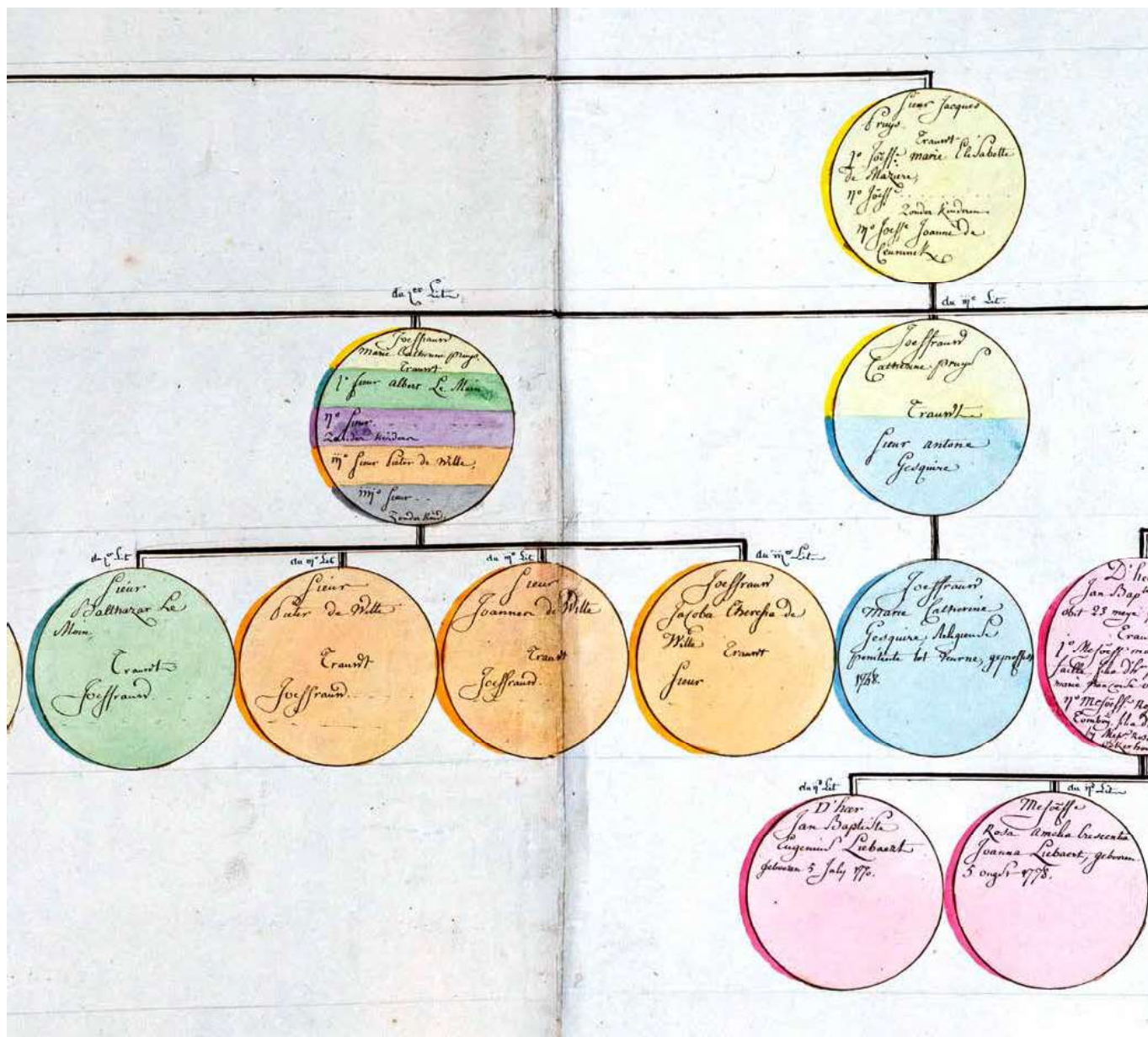
³⁹ Zie ook foto in R. GODDYN, 'Fake of niet? ...', p. 155.

⁴⁰ Voor een nadere bespreking, zie: PH., CH. & S. BOUCKAERT, *La famille Ronse, II*, pp. 240-243. Zie ook R. GODDYN, 'Fake of niet? ...', met drie foto's op pp. 155 en 157.

⁴¹ Voor een nadere bespreking, zie vooral: R. GODDYN, 'Fake of niet? ...' met drie foto's op pp. 153 en 159.

⁴² En dus niet via de Adriana Liebaert, een overgrootmoeder van de

Stamboom Pruys (detail). Geschrift van J.F. Verplancke jr

der van Paulo Cobryse (+ 1677). Dit om zo aanspraak te kunnen maken op de huwelijksbeurs die deze laatste had gesticht.

Kwartierstaten en andere stambomen

g. twee uitgetekende kwartierstaten, klein formaat: 16 H x 19 B cm, deze stellen enerzijds de 32 namen en wapenschilden voor van de voorouderlijke kwartieren van Charles Pierre Joseph Xavier **Lauwerijns de Diepenhede**, heer van Roosendale, Landorf, Zuydcote, Monswalde, enz... en anderzijds, idem dito voor diens echtgenote Maria Carolina **Vander Haghen-Lembeke**, vrouw van Zillebeke, Peutevin en Wenzen.⁴³ Zij overleden resp. 3

juni 1789 en 26 februari 1798 en werden begraven te Oostkamp. Op dit van de echtgenoot is onderaan bijgeschreven: *fait par J.F. Verplancke, fils, généalogiste, 1792.*⁴⁴

stichter van de huwelijksbeurs. Misschien is ooit wel onderzocht of deze persoon verwant was aan Jan Baptist Liebaert, de eerste echtgenoot van Rosa Eugenia Tomboÿ maar zonder succes?

43 L.V.A., 'Genealoog Verplancke uit Brugge', in: *Biekorf*, 99 (1999), nr. 4, p. 570 (met gedetailleerde beschrijving en transcriptie van de teksten) (in privé-bezit).

44 In *Biekorf* werd het jaartal in de ondertekening vermeld als: 1792. Het laatste cijfer in het jaartal geschreven in de ondertekening op de kwartierstaat van de echtgenoot is niet zo duidelijk: 1792?, 1797? De tekst op de kwartierstaat van de echtgenote vermeldt dat ze overleed op 26 februari 1798 en begraven werd te Oostkamp bij haar echtgenoot. Die gegevens lijken daar *niet* een latere aanvulling te zijn op een aanvankelijk leeggelaten ruimte maar in één keer geschreven. Die kwartierstaat van de echtgenote moet dus getekend zijn na haar overlijden. Beide tekeningen zijn wel uitermate gelijkend qua tekenstijl, geschrift, afmetingen, kader, ... Indien beide kwartierstaten gelijktijdig werden gemaakt zou het 1798 moeten zijn. Maar dan zouden allicht ook de overlijdens- en begraafgegevens van de echtgenote ook vermeld zijn op de kwartierstaat van haar echtgenoot, wat niet het geval is. We moeten besluiten dat de tekeningen met een tussenpoos van 6 jaar tot stand kwamen.

Kwartierstaat van Charles P.J.X. Lauwerijns de Diepenhede, heer van Roosendale

h. stamboom van Severen:⁴⁵ deze werd door de zoon uitgetekend en voleindt op **12 februari 1794** op liefst 21 aaneengekleefde bladen papier en toont 6 generaties van de familie met de vertakkingen via dochters in talrijke andere families. Echtparen staan in cirkels met een brede lichtgele rand en twee dunne buitenranden en met gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillen in familienamen te markeren. Geen enkel wapenschild is te zien. De eerste generatie (voorzien van een sierlint) is 'verzonken' getekend. De stamboom begint met *d'heer Rogier van Severen geboortig van de prochie van Coyeghem, cassellerie Cortryck, trauwt Jof. Joanne van de Putte*. Alles is geschreven door Joannes Franciscus Verplancke jr., enkel de handtekening van de vader is in diens geschrift.

De titel uiterst links en in zeer grote letter, luidt: *Tafel généalogique Famille van Severen*. Rechts daarvan is

⁴⁵ RAB, Kaarten en plannen, nr. 1293 (in de inventaris onterecht een genealogie van de familie Wauckier genoemd). Onderaan staan er enkele kleine aanvullingen in potlood: de uitgebreidste betreffen Clémence E.M.J. van Severen (° 1801) x Eugène A.D., ridder van Outryve d'Ydewalle (° 1792) en hun kinderen. De laatst vermelde datum daarin is 8 mei 1848 (huwelijk Emilie Anne Clémence van Outryve d'Ydewalle x Jan Baptiste Bethune).

een inhoudsbeschrijving: *Wij Joannes Frans Verplancke d'oude, ende Joannes Frans Verplancke de Jonge, généalogisten verklaeren zoo zij doen bij deezen jegenwoordige, ter requisitie ende verzouke van dheer Laureyns van Severen, filius d'heer Jan Bap(tis)te in zijne qualiteyt als oudsten mannelijken hoir ter straete, van zijn geslagte, t'hebben geformeert den stamboom van zijne vaderlijke zijde ....* Die tekst eindigt met de ondertekening: *Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke g(enealogist)e 1794 - J.F. Verplancke Junior 1794*

De stamboomrol werd dus opgemaakt op verzoek van Lauwerijns van Severen als hoofd van zijn familie. De bron waarvan gebruik werd gemaakt was het familiearchief dat bij hem beruiste. Enkele uittreksels daaruit zijn overgeschreven bovenaan de rol. Er werd ook gebruik gemaakt van gegevens verstrekt door pater Franciscus Augustinus Schaeck, ongeschoeid karmeliet (pater Placidus, zoon van Jacobus en Maria van Severen), Joannes Baptist van Severen, Josephus van Severen en kanunnik Caytan. Over de hele breedte van de rol staan nog talrijke andere teksten als 'bewijsstukken' (citaat van grafschrift, extracten uit notarisakten, schepenakten, wettelijke passeringen en weesrekeningen).

Begin van de stamboomrol van Severen uitgetekend door F.J. Verplancke, zoon, 1794

Bij het echtpaar *Joanna van Severen trauwt d'heer Joannes Verhulst* wordt er verwezen naar een andere stamboomrol: *hier uijt descendeerd de branche familie Verhulst gemaect op eene particuliere kaerte ten deezen gevougd. Memorie.* Die stamboomrol Verhulst is ook bewaard:

i. stamboom Verhulst:⁴⁶ [productie van J.F. Verplancke, sr. !] Deze stamboomrol werd voleindt een maand later op **17 maart 1794**. De rol werd *niet* door de zoon gemaakt maar is volledig in het geschrift van de vader (tenzij misschien de titel in grote letters). We behandelen deze toch hier omwille van zijn verband met de stamboomrol van Severen. We hadden al vermeld dat de stamboomrol van Severen verwijst naar een stamboomrol Verhulst. Die band tussen beide blijkt ook uit de inhoudsbeschrijving: *Suppliment tot den generalen boom van dheer Lauwereijns van Severen s'vaders vaderlijke zijde. / Branche familie Verhulst, ... alhier int gheele gebracht, alsoo de selve bij den generalen boom is gheebautteert, bij faute van ghenoughsame kennisse van den voorseijnden dhr Laureijns van Severen, ende sijnen pater cosin, overgelevert aen den selven dhr van Severen, bij mij onderschreven. Brugge desen 17 maerte 1794. [getekend] Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke gen(ealogist)e 1794.*

Er werden 7 aaneengekleefde bladen papier voor gebruikt, de stamboom toont 5 generaties. De titel uiterst

links in zeer grote letter luidt: *Tafel Branche généalogique Famille Verhulst descendeerende uyt de familie van Severen zoo als in deezen word aengetoond.* Daarnaast de inhoudsbeschrijving. De stamboom begint dan ook met precies hetzelfde echtpaar als de stamboomrol van Severen, nl. *dheer Rogier van Severen doude, gheboortigh van de prochie van Coijeghem, casselrie Cortrycke, bisdom Doornick, trauwt jouff(rou)w Joanne van de Putte.* De lay-out, de gebruikte lettertypes voor de titel, de voorstelling van echtparen in cirkels, de afwezigheid van wapenschilden, alles lijkt als twee druppels water op de stamboomrol van Severen.

De stambomen van Severen en Verhulst tonen geen familiebanden aan met een of andere erflater/erflaatster en werden dus om puur genealogische redenen opge maakt. Maar ze zijn wel *afgeleid uit* opzoekingen gedaan voor de erfenisverdeling van een Maria Carolina de la Neve (dit behandelden we eerder in deel 1).

j. stamboom Willaey's:⁴⁷ Deze rol meet 43 H x 432 B cm (een rol van 9 aaneengekleefde bladen, in een zinken doos), telt 6 generaties en heeft ingekleurde familiewapens. De echtparen worden voorgesteld in rechthoeken met gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillende familienamen te markeren. De titel luidt: *Tafel genealogique Branche familie van dheer Jan Bap(tis)te Willaey's, ende van jouffrauw Anna Gaillardt filia dheer Jan sijne hujsvrouw.* De rol is

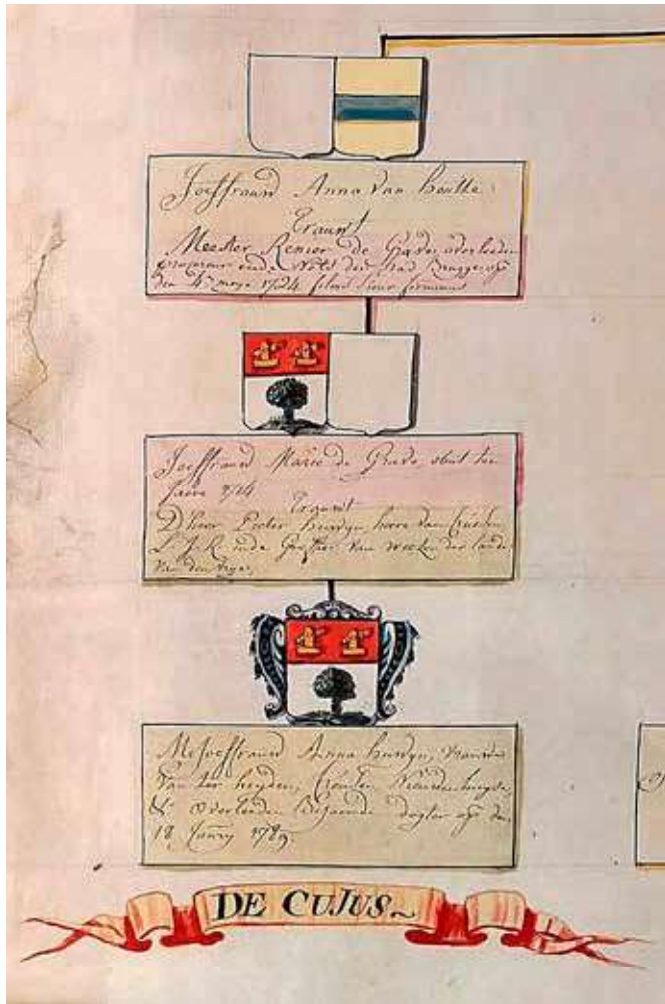
46 RAB, Kaarten en plannen, nr. 1305.

47 Loppem, archief van Caloen, RG 63 (inv. IV, p. 676 (nr. 1)).

ongedateerd (18de eeuw). De tekenstijl van het skelet, de rechthoekige kaders en van de wapenschilden lijkt wel die van J.F. Verplancke, sr, ook de titel en commentaar (bronvermeldingen) op het meest linkse blad van de rol is in het geschrift van J.F. Verplancke sr.

In de rechthoeken voor echtparen worden er twee verschillende geschriften gebruikt: de namen staan in een meer kalligrafisch geschrift, de gegevens over plaatsen en data in een meer lopend geschrift dat wel dit van J.F. Verplancke sr. lijkt. Bij vergelijking met de stambomen de Melgar, Tomboÿ, de Avila, Liebaert en Cobryse lijkt het geschrift in de namen helemaal dit van J.F. Verplancke jr.

Op de vijfde generatie treffen we ook *jouf(rouw) Anna Marie de la Neve, vrouwe van Lusthove, onbedeegen* aan (zie over deze persoon en haar nalatenschap onze vorige bijdrage over J.F. Verplancke sr.).

Detail stamboom van Houtte

Stambomen opgemaakt ten behoeve van erfenisverdelingen

k. een stamboom van Houtte:⁴⁸ 57 H x 252 B cm, bestaand uit 6 aaneengekleefde bladen papier, 5 generaties, echtparen afgebeeld in rechthoeken (rechts en onderaan aangedikt in dezelfde kleur als de achtergrondkleur van de rechthoek) om een 'schaduweffect' te bekomen, met gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillende familienamen te markeren (afstamming langs dochters), overal familiewapens erboven (soms leeg). Er is geen titel noch inhoudsbeschrijving noch vermelding van samensteller of opdrachtgever. Het geschrift is duidelijk dit van de zoon.

De stamboom begint bij *D'heer Zegher van Houtte filius d'heer Zegher bij joeff(rouw)e Joanne Huwijn filia d'heer Antone bij joeff(rouw)e bij Joeff(rouw)e Joanne Blommaert, kleyn dogter van d'heer Willem Huwijn bij mejoeff(rouw)e Jossine Marisael, trauwt Joeffrouw x Maria de Wachtere*. De stamboom dateert vml. van ca. 1790 omdat er bij iemand vermeld staat: *nog weeze 1790*.

Uiterst links onderaan staat op de vierde generatie een *Anna Huwijn, vrouwe van ter Heyden, Creusen (?), Nieuwenhuysse & a, overleden bejaerde dochter, op den 18 jan(uar)ij 1789*.⁴⁹ Zij was een kleindochter van een Anna van Houtte. Onder haar rechthoek staat een lint met daarop "DE CUJUS". Dit is de typische aanduiding voor iemand die erflaater is (van haar ouders en grootouders zijn ook geen andere afstammelingen vermeld).

Voor de erfenisverdeling van Anna Huwijn werden door J.F. Verplancke sr ook oproepen aan eventuele erfgenamen om zich kenbaar te maken geplaatst in de *Gazette van Gend* (20 mei, 25 juli, 18 november 1793 en 10 maart 1794) (zie deel 1 van onze bijdrage).

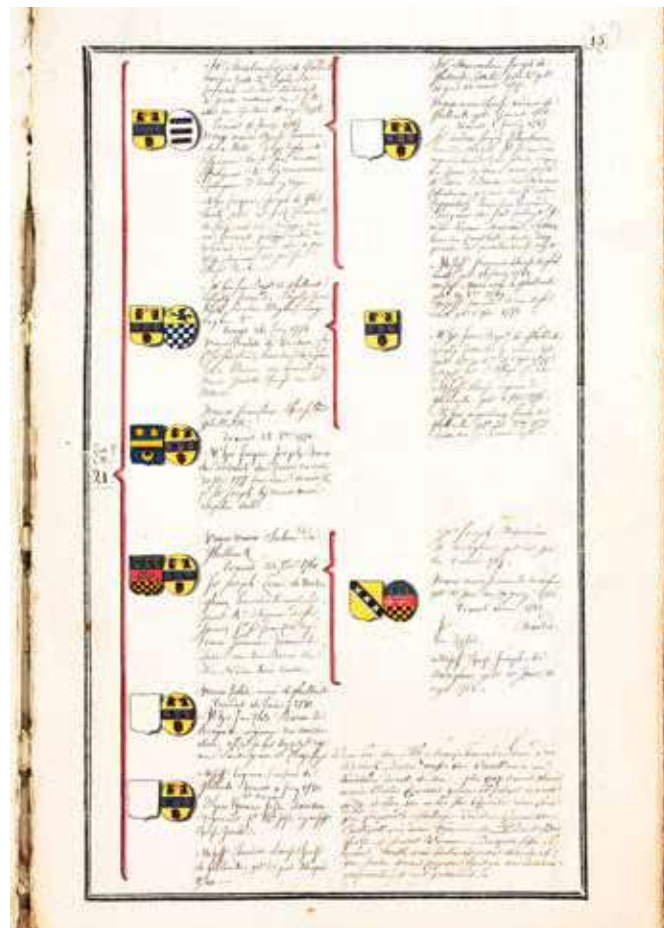
Genealogische handschriften gemaakt op basis van eerdere stambomen

Van Jan Frans Verplancke jr zijn ook enkele genealogische handschriften bekend, d.w.z. cahiers met daarin een doorlopende geschreven tekst. Een genealogie in die vorm biedt de mogelijkheid om uitgebreide biografische informatie betreffende personen op te nemen, iets wat in de kleine ruimtes van rechthoekige of cirkelvormige kadertjes in een stamboomrol niet mogelijk is.

⁴⁸ SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 22bis.

⁴⁹ Over haar, zie: J.J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, IV, Brugge, 1860, pp. 175-190 (familie Huwyn), i.h.b. p. 183: Anna Francisca Huwijn, vrouw van Ter-Heyden, + St.-Pieters op de Dijk, 18.1.1789, d.v. Pieter, heer van Ter-Heyden en Maria de Grave.

l. genealogisch handschrift de la Villette:⁵⁰ dit handschrift stelde hij in 1794 samen maar we kennen het enkel via een kopie die er in de tweede helft van de 19de eeuw van werd gemaakt (deze vermeldt niet waar het origineel was). De kopie bevat na het titelblad 71 bladzijden tekst met vaak uitgebreide informatie per persoon maar geen getekende wapenschilden, wel een drietal grafchriften.

Zo goed als zeker heeft J.F. Verplancke jr. hiervoor gebruik gemaakt van de stamboomrol *de la Villette* die zijn vader in 1781 had samengesteld (zie deel 1), want bv. de beknopte teksten bij de eerste twee de la Villetes uit de stamboomrol vinden we woord voor woord terug in dit handschrift. Hij maakte allicht ook gebruik van de archiefnotities die zijn vader indertijd had gemaakt tijdens zijn opzoekingen

De titelpagina vermeldt: *Généalogie de la très ancienne famille de la Villette originaire de Bourgogne, établie à Bruges en Flandres depuis l'an 1660. Dressé sur titres originaux ...* Als 'originele bewijsstukken' worden ver-

50 KBR, afd. hs., Fonds Goethals, nr. 1465. De kopie is geschreven in een zeer verzorgd en zeer leesbaar geschrift dat zeker niet dit van Felix Victor Goethals zelf is maar allicht van een of andere ambtenaar of klerk die, in opdracht van Goethals en tegen vergoeding de kopie heeft gemaakt. Dat verzorgde geschrift vindt men ook terug in vele afschriften in zijn Fonds gemaakt uit o.a. de handschriftenverzameling van de Heraldische Kamer der Nederlanden (in zijn tijd bewaard in het Ministerie van Buitenlandse Zaken, thans Alg. Rijksarchief). In de inventaris van deze laatste verzameling vonden we niet de naam *de la Villette*, de kopie moet dus elders gemaakt zijn.

noemd: uittreksels uit doopregisters, huwelijkscontracten, patentbrieven, verkavelingen, staten van goed, weesrekeningen, geregistreerde testamenten, grafchriften, grafstenen, blazoenen, wapenkabinetten en 'andere goede en geldige bewijzen' ... *par le soussigné généalogiste, à Bruges l'an 1794.* [getekend] *J.F. Verplancke, fils 1794.*

Hierin is ook de afstamming langs sommige dochters verder uitgewerkt. Zo komen ook o.a. de families Lauwerijns de Diepenhede, D'hanins, de Wree dit Veranne-man, du Bois, van Zuylen van Nyevelt en Coppieters aan bod.

m. genealogisch handschrift Michiels:⁵¹ dit handschrift is ondertekend met *Verplancke, fils* maar niet geda-teerd. Het telt 25 pagina's tekst en is versierd met aqua-rellen en vele ingekleurde familiewapens.

Op het titelblad geeft hij aan welke soorten bronnen hij raadpleegde, nl. staten van goed en weesrekeningen, erfenisverdelingen, grafzerken, grafmonumenten en 'blazoenen' (rouwborden): *Tafel, Branche généalogique der edele familie Michiels. Gemaect ende Geformeert uyt de Origineele Papieren ende documenten gediend heb-bende tot de Preuve van hoirie ten Sterfhuuse van wijlent Mejoffr. Marie Caroline de la Neve, overleeden zonder al-liancie binnen de Stad Brugge op den 16 der jaere 1784. Mitsgaeders uyt verscheyde andere Stukcx van Preuve, als van Staeten, Rekeningen, vercavelingen, Zercken, Epi-*

51 Veiling Arenberg Auctions, Brussel, 6.10.2022, lot 129.

taphien ende Blazoenen de zelve familie regardeerende, ten verzouke van m'her Jacques Angelus Lauwereyns de Diepenhede (: uyt de graven van Diepenhede) oud schepenen van 't Vrije & Ëta bij mij onderschreeven g n alogue binnens Brugge Resideerende [getekend] J:F: Verplancke fils.

Deze genealogie werd dus opgesteld aan de hand van de documenten gebruikt voor de verdeling van de erfenis van Maria Caroline de la Neve, ongehuwd overleden te Brugge op 16 [januari] 1784. Dit is de erflaatster waarvoor J.F. Verplancke sr in opdracht van notaris de Gheldere aan had gewerkt in 1784-85 (zie deel 1 van onze bijdrage).

Een carrière-switch : van beroepsgenealoog naar fiscaal ambtenaar

Jan Frans Verplancke jr. beschouwde zich aanvankelijk ook net zoals zijn vader als een professioneel genealoog, wat duidelijk blijkt uit geboorteakten van zijn kinderen waarin zijn beroep vermeld wordt:

- 5 mei 1797: *g n alogue*
- 22 sep 1797: *g n alogue*
- 27 sep 1801: *g n alogue*

Maar hij maakte later ook zijn eigen carrière-switch en wel in de herfst van 1801, wat op te maken valt uit de akte van overlijden na drie maand van zijn derde kind:

- 26 dec 1801: *percepteur* (ontvanger)

Hij was toen 35 jaar. Misschien was de aanleiding een terugloop van het cliënteel. De Zuidelijke (Oostenrijkse) Nederlanden waren sinds 1 oktober 1795 aangehecht geworden bij de Franse republiek. De Franse revolutionairen hadden in Frankrijk al in de jaren 1789 - 1791 diverse decreten uitgevaardigd die het feodaal stelsel, de adellijke titels, de ridderordes, enz. afschaften. Die decreten werden eind 1795 ook hier van kracht. Alles wat aan het ancien régime herinnerde moest verdwijnen (zoals wapenschilden op grafstenen in kerken). Gezien de edelen, die tot dan voor een beroepsgenealoog een belangrijk deel van het cliënteel uitmaakten door de nieuwe Republikeinse overheid gevisieerd werden, konden zij maar best zo weinig mogelijk opvallen. Hun mooi uitgetekende stambomen met veel wapenschilden lieten ze niet meer zien en nieuwe laten maken leek plots misschien niet zo verstandig.

In 1804 wordt hij genoemd: 'ontvanger van directe belastingen van deze gemeente [= Oostkamp] en er gedomicilieerd' genoemd bij de geboorte van zijn jongste kind aldaar (zie verder).

Ook in latere jaren zien we in Brugge almanakken J.F. Verplancke jr. verschijnen als belastingambtenaar:

- 1815: opper-controleur in het 'Octroi municipaal' van de *meyerie* van de stad Brugge⁵²

⁵² *Nieuwen en nuttigen almanach der stad Brugge in het algemeen*

- 1816: onderinspecteur van de indirecte belastingen.⁵³

In de volgende almanakken van dezelfde uitgever (bewaard tot 1825) vinden we hem niet meer vermeld. In de jaren 1817 en 1818 vinden we *Verplanche-Van Lede* als arrondissementsinspecteur van indirecte belastingen in de provincie West-Vlaanderen.⁵⁴ Hij lijkt dus overgeplaatst buiten de stad en arrondissement Brugge.

Van 1828⁵⁵ tot/met 1836 vinden we hem inderdaad te leper als arrondissementsinspecteur der directe belastingen, in- en uitgaande rechten en accijnzen.⁵⁶ Hij wordt er weliswaar enkel met de familienaam *Verplancke* vermeld maar dat het zeker om hem gaat wordt voor de jaren 1831, 1835 en 1836 bevestigd in resp. de overlijdensakte van zijn echtgenote, de huwelijksakte van zijn zoon Jan Bernard en zijn eigen overlijdensakte. En ook nog in een almanakkenreeks van een andere uitgever voor de (bewaarde) jaren 1829 en 1833 tot/met 1836 vinden we hem vermeld als *Verplancke-Van Lede*, als *inspecteur te Yperen* en vanaf 1835 als *arrondissementsinspecteur te Yperen*.⁵⁷

Joannes Franciscus Verplancke jr. had dus gekozen voor een loopbaan van ambtenaar, maar toch lijkt hij de genealogie niet helemaal te hebben losgelaten want in juni 1813 maakte hij nog eens een stamboom op van de familie **Maes**:⁵⁸ *Tafel g n alogue der familie Maes, geformeert door mij onderschreven, uyt de origineele papieren en documenten onder mij berustende, ende uyt opgave van de descendentes bij dezen vermeld. Gemaekt in de maend Juny 1813 en present gedaen aen mijnen bloedverwant (causa uxoris) François Lamsens, gewezen meyer der prochie van Coolscamp. Ita est. Brugge 12 juny 1813 [getekend] Verplancke-Van Lede.*

Allicht heeft hij dit niet in het kader van een betaalde opdracht opgezocht: hij schijft immers dat hij die stamboom cadeau gedaan heeft aan een bloedverwant langs de kant van een echtgenote (*causa uxoris*). De echtgenote van J.F. Verplancke jr., Anna Brigitta van Lede had

en van het arrondissement van Brugge in 't byzonder voor het jaer 1815, p. 35: Verplancke-Van Lede. In het bevolkingsregister van Brugge 1809-1830 wordt hij inderdaad ook *controleur d'octroi* genoemd.

⁵³ *Nieuwen en nuttigen almanach ... 1816, p. 85: Verplancke-Van Lede.*

⁵⁴ *Almanach Royal des Pays-Bas voor die jaren, De Mat, Brussel, resp. pp. 373 en 502. Maar de Nieuwen en nuttigen almanach der stad Brugge ... 1817 en volgende jaren tot 1827 vermelden bij de Indirectie Belastingen, arrondissement van Brugge en Oostende toch andere namen.*

⁵⁵ Voor de jaren 1819 tot 1827 vonden we geen almanakken voor West-Vlaanderen.

⁵⁶ *Almanach der provincie van West-Vlaenderen, en Wegwyzer der stad Brugge, voor het jaer ...*, C. De Moor 1828 tot /met 1836.

⁵⁷ *Almanach der provincie West-Vlaenderen voor het jaer...*, Bogaert-Verhaeghe.

⁵⁸ L.V.A., 'Mengelmaren. Genealoog Verplancke uit Brugge', in: *Biekorf*, 110 (2010), nr. 1, p. 112-113. De vermelding van de naam van zijn echtgenote (Van Lede) alsook het feit dat zijn vader al in 1811 overleden was, maken duidelijk dat dit een werk van J.F. Verplancke jr. is.

een grootmoeder paterneel met de naam Maria Magdalena Maes, geboren te Koolskamp. 1697. Francis Lamens' moeder was een Barbara Theresia Maes, geboren te Koolskamp, 1745.

Kinderen

Zij hadden de volgende kinderen:

- 1) **Maria Anna Brigitta**, geboren te Brugge op 5 mei 1797 (16 floréal V) (akte 633 van 19 floréal (beeld 329 van 987)). In de geboorteakte wordt als beroep van de vader vermeld *généalogiste*, wonend te Brugge sectie D wijk 21 Oostenrijks huisnummer 52, *rue St. Amand* (St.-Amandsstraat) (getuigen: diens vader Jean François Verplancke, *généalogiste*, 62 jaar oud en Brigitte Therese vanden Berghe, weduwe van Michel Benoit Jacques van Lede, wolfabrikant, 66 jaar oud, beiden wonend in Brugge, de eerste (Verplancke sr) in sectie D (wijk) 8 (Oostenrijks huisnummer) 9, *rue des Bouchers* (Beenhouwersstraat), de tweede in de Vlamingstraat). De akte werd ondertekend met *J.F. Verplancke, fils 1797, Jean Frans Verplancke en Brigitta van den Berghe*.
- 2) **Anna Maria Theresia**, geboren te Brugge op 22 september 1799 (6 Comp VII, akte 1249 (beeld 636 van 867)). In de geboorteakte wordt als beroep van de vader vermeld: *généalogiste*. Hij woonde toen in Brugge in sectie E 1 n° 82, *Grand Place* (Grote Markt) (getuigen: Joseph Michot, handelaar, 43 jaar, wonend sectie E 1 n° 14, Vlamingstraat en Marie Cornelia Rosart, 57 jaar, echtgenote van Jean François Verplancke, *généalogiste*, (wonend sectie D (wijk) 7 n° 8, *rue des Bouchers* (Beenhouwersstraat)) (de vader en de beide getuigen tekenen de geboorteakte).

Zij overleed te Ieper op 25 juni 1854 (f° 52, akte 248 van 26 juni), zonder beroep, ongehuwd.

- 3) **Jean Antoine Auguste**, geboren te Brugge op 27 september 1801 (5 Vendémiaire X, akte 17 van 7 Vend. X (beeld 679 van 983)). In de geboorteakte wordt als beroep van de vader vermeld: *généalogiste*. Hij woonde toen in Brugge in sectie C 2 nr 13 *Marché aux herbes* (thans: Pandreitje) (getuigen: Antoine Alexandre Maximilien Verplancke, fabrikant, 24 jaar, wonend te Gent en Blandine Jacqueline van Lede, echtgenote van Joseph Antoine Jean Michot, handelaar, 37 jaar). De akte is ondertekend met *J.F. Verplancke, filz, Antoine Verplancke en Blandine van Lede*. De eerste geboortegetuige moet de broer van de vader betreffen, nl. Antonius Franciscus Maximilianus Verplancke, die toen inderdaad 24 jaar oud was en te Gent woonde.

Het kind overleed als **Antoine Jean Auguste** te

Brugge op 26 december 1801 (5 nivôse X akte 287 van die datum (beeld 179 van 948)), drie maand oud, geboren te Brugge, *Marché aux herbes*. In de overlijdensakte wordt als beroep van de vader vermeld: *percepteur* (ontvanger) (getuigen: Jean François Verplancke, *généalogiste*, wonend Brugge, grootvader van de overledene). De akte is ondertekend met *Jean Frans Verplancke gen., an 10*. (dus niet ondertekend door de vader maar wel de grootvader gezien de vader met een ander beroep vermeld werd).

- 4) **Jean Bernard**, geboren te Oostkamp op 10 februari 1804 (20 pluviôse XII, f. 14v) (akte van die datum, beeld 977 van 996). In de geboorteakte wordt als beroep van de vader vermeld: *receveur des contributions directes de cette commune, y domicilié*: (getuigen: François van Lede, wolfabrikant te Brugge, 44 jaar en Henry Mestdagh). De vader ondertekende de akte als *J.F. Verplancke, fils*.

Hij huwde te Leisele op 28 oktober 1835 met Catharina Anna Josephina LAUWERYNS DE DIEPENHEDE,⁵⁹ geboren te Brugge op 24 maart 1815, wonend te Leisele, dochter van jonker Joannes Baptista Carolus Josephus Lauwereijns de Diepenhede, + Brugge, 27 jan. 1816 en Catharina Philippina Jacoba Brulois, + Leisele, 6 aug. 1830, kleindochter van vaderlijke zijde van Carolus Petrus Josephus Xaverius Lauwereijns de Diepenhede, + Brugge, 3 juni 1789 en van Anna Carolina Joanna Josephina Vanderhaghen, + Brugge, 26 feb. 1798 en van de moederlijke zijde van Pieter Josephus Brulois, + Brugge, 29 aug. 1804 en van Anna Jacoba Denijs, + St.-Andries Brugge, 15 jan. 1835.⁶⁰

⁵⁹ Over deze familie zie J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, dl. 3, Brugge, 1859, pp. 416-423, i.h.b. p. 419.

⁶⁰ Burgerlijke Stand Leisele, huwelijksregister 1835, f. 33v (beelden 638 en 639 van 930) Joannes Bernardus Verplancke, jongman, meerderjarig (geboren Oostkamp 20 pluviôse XII (10 feb 1804), ontvanger der directe belastingen, wonend te Oostvleteren (zoon van Joannes Franciscus Verplancke, arrondissementsinspecteur der directe belastingen wonend te Ieper, toestemming gevend, en van Anna Brigitta van Lede, + Ieper, 13 sep 1831) en Catharina Anna Josephina Lauwereijns de Diepenhede, jonge dochter, minderjarig (geboren Brugge, 24 maart 1815, wonend binnen deze gemeente [Leisele] (dochter van jonker Joannes Baptista Carolus Josephus Lauwereijns de Diepenhede, overleden Brugge 27 januari 1816 en Catharina Philippina Jacoba Brulois, + Leisele, 6 augustus 1830, kleindochter van vaderlijke zijde van Carolus Petrus Josephus Xaverius Lauwereijns de Diepenhede, + Brugge 3 juni 1789 en van Anna Carolina Joanna Josephina Vanderhaghen, + Brugge, 8 ventôse VI (26 feb 1798) en van de moederlijke zijde van Pieter Josephus Brulois, + Brugge, 11 fructidor XII (29 aug 1804) en van Anna Jacoba Denijs, + St.-Andries Brugge, 15 jan lestleden [1835]) (getuigen: de gemeentesecretaris Brugge, en een rijksontvanger, wonend te Hondschote (Fr.), beiden kennissen van de bruidegom, nog een rijksontvanger, 48 jaar, schoonvader van de bruid en jonkheer Carolus Auguste Petrus Felix baron Lauwereijns de Diepenhede, 21 jaar, broer van de bruid, wonend Leisele (ondertekend door o.a. de bruidegom, en de bruid C. Diepenhede, de vader van de bruidegom, en de 4 getuigen waaronder *Ch(arle)s d. Diepenhede de Roosendale*)).

Jean Bernards vader, Jan Frans Verplancke jr. had eind der jaren 1700 nog twee kwartierstaten getekend van de grootouders van zijn echtgenote (zie hoger g.).

In zijn huwelijksakte van 1835 wordt hij ontvanger der directe belastingen genoemd, wonend te Oostvleteren. In 1841 duikt hij op in de Gentse Wegwijzers als gemeenteontvanger van Wanzele (arr. Aalst) met vermelding *Verplancke Jan Bern.* Vanaf 1843 is hij ontvanger van Directe Belastingen, douanen en accijnzen voor het arrondissement Dendermonde, voor het Controlekantoor Aalst-Lede (Wanzele, Hofstade en Gijzegem) en vanaf 1850 voor Gavele-Ledeberg (Gentbrugge, Gontrode, Heusden, Lemberge, Merelbeke en Melle). In 1867 duikt hij éénmaal op in de winter- en zomercatalogus van de tentoonstelling van de Maatschappij van Landbouw en Plantkunde van de stad Gent (waaraan zijn Gentse ooms decennialang hadden deelgenomen met eigen inbrengen in de tentoonstelling). Hij wordt vermeld in de naamlijst achteraan maar zonder inbreng in de tentoonstelling. Noch voor noch na dat jaar vinden we hem in andere catalogi.

De heraldische windroos op de 20ste-eeuwse kopie van de stamboomrol van Caloen uit 1781 (vgl. *Vlaamse Stam 2024*, p. 20, links)

Aanvullingen bij deel 1, J.F. Verplancke, sr.

Na het verschijnen van deel 1 van onze bijdrage over de Brugse genealogen Verplancke (*Vlaamse Stam 2024*, pp. 10-35), liepen enkele reacties binnen waardoor nog ander werk van Verplancke sr. boven water kwam. We vermelden dit hieronder.

Eerst geven we enkele kleine correcties aan onze tekst:
- p. 20 kol. 2, onder "d.bis. *François van Caloen-Desquens*", noot. 69: i.p.v. "Rg 5", lees: "Rg 6" (Rg = *Rouleau généalogique*, stamboomrol).

- p. 25, illustratie "Stamboomrol Veranneman", deze foto is © Reinout Goddyn.

- p. 34, kol. 2, item 3 en noot 113: dit gaat over dezelfde stamboomrol die al vermeld staat op p. 21, kol. 1, onder "d.bis". De informatie op p. 34 mag gevoegd worden bij "d.bis". (zie ook hierna onder d.)

- p. 34, kol. 2, item 5 en noten 115 en 116: deze stamboomrol van den Bogaerde-Claesman die niet teruggevonden werd in Loppem, familiearchief van Caloen, p. 183 (van den BOGAERDE, nr. 1 "R14") is allicht de rol die we vonden in een ander archiefblok, nl. Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, RG 2 (zie hierna onder a.)

Een aanvulling bij d. stamboomrol van Caloen:

- p. 20 kol. 2: van deze rol wordt te Loppem, archief van Caloen ook nog een moderne (20ste-eeuwse), tot in de kleinste details getrouwe kopie op stevig tekenpapier bewaard (momenteel nog zonder inventarisnummer). Deze kopie bestaat uit 8 opgerolde, niet aan elkaar gekleefde delen genummerd 1 tot 8, elk van ong. H 80 cm. Toch is er een verschil: op de originele rol, staat boven de heraldische windroos in een kader als vroegste echtpaar: *Antoine van Caloen ecuijer epousa Mademoiselle . . .* (niet ingevuld). Daar werd later in modern geschrift ingevuld: *van Nieuwkerke* maar doorstreept met erboven: *den Eede*. In de in 1959 gepubliceerde genealogie van Caloen wordt op p. 212 *van den Eede* als correct beschouwd. In de kopie staat evenwel *van Nieuwkerke*. De kopie dateert daarom allicht van voor 1959.

Een aanvulling bij de opzoekingen voor de familie Veranneman:⁶¹

- p. 34 kol. 2 – p. 25, kol. 1, bij "j. stamboom Veranneman". Van de opzoekingen die J.F. Verplancke, sr. (met hulp van zijn zoon) uitvoerde voor Jan Jozef Veranneman, heer van Gentbrugge, vonden we nog andere sporen, nl. uit 1790 (dus voorafgaand aan het contract tussen beiden opgemaakt op 26 augustus 1791). Het gaat weliswaar om kopieën: een slordige, verkleinde en allicht beknopter gemaakte kopie van een kwartierstaat en een bundel bijhorende teksten. De kwartierstaat be-

⁶¹ Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, G116. Schema: 108 B x 35 H cm, bundel: 34 folio's formaat 21 B x 35 H cm.

treft het echtpaar (Jan, Jozef) Veranneman – Massiet⁶² (ook hun 9 kinderen, 2 kleinkinderen en 1 achterklein-kind zijn er bij vermeld). In die kwartierstaat worden lang niet alle voorouders op elke generatie vermeld, integendeel, algauw gaat het enkel om voorouderstamreeksen maar die wel diep in het verleden reiken. Het schema bestaat vooral uit 22 “kolommen” van voorouderreeksen. In een bijhorende bundel van bladen of dubbelbladen, bovenaan links met een touwtje aan elkaar vastgebonden worden die 22 “kolommen” verder in meer detail beschreven, Schema en de bundel zijn in een 19de-eeuws geschrift.

Relevant is het eerste blad van de bundel die een tekst citeert gekopieerd uit het origineel van Verplancke: *Au bas du grand tableau de la Famille Veranneman se trouve la piece suivante: “Nous Jean Francois Verplancke pere, et Jean Francois Verplancke, fils, genealogistes, armoristes et antiquaires residant en la ville de Bruges en Flandres, declarons et attestons qu’a la requisition du tres noble seigneur Mr Jean Joseph Veranneman, seigneur de Ghentbrugge, Steenbrugge, et ancien echevin du Franc de Bruges, en la qualite de chef de noms et armes de sa maison, nous avons dressé cette table genealogique de toutes les alliances qu’a faites sa noble maison, originai-re de la province et comte de Flandres, notamens en la ville et vicomté de Roulers, comme depuis le 15e siècle, ornée de son penaux héraldique de toutes les armoiries des familles allies et issues de cette noble maison, le tout consistant en douze degrés ou générations suivies, avec toutes les armoiries des alliances respectives, titres, qualités à quel effet ledit seigneur nous a recus en mains tous les titres de sa maison, consistant en diplomes et patentes de chevalerie, actes de fondations, reliefs et recipissés de fiefs, actes de donations, testaments, état de biens, comptes et partages, monumens publics, épi-taphes, mausolées et inscriptions sepulcrales, cabinets de chevalerie, registres authentiques, charges de magistratures, actes ... que le tout y mentionné, tels qu’armoi-ries, inscriptions, titres et qualités, sont ... compétents a chaque degre de cette table genealogique. En foi de quoi nous avons signé la présente à Bruges le 27 juillet 1790 quod attestur” (était signé) “Jean Frans Verplancke gen. 1790 Verplancke junior 1790.”*

Het origineel was dus een groot schema, versierd met een *penaux héraldique* (heraldische windroos).

Nog een aanvulling bij een ander al vermeld item be-treft:⁶³

- p. 34, kol. 2, item 2: “genealogie **van de Walle**”. Er bestaat ook (in privé bezit) nog een stamboomschema met ingekleurde wapenschilden dat de aanverwant-schappen toont van de familie van de Walle aan aller-lei andere Brugse families (Terwe, de Vijnck, Gloribus,

Ryelandt, Dhont, enz...). Een inhoudsbeschrijving van zes regels vermeldt dat de gegevens werden getrokken uit de oude registers van de zestendelen, staten van goed, weesrekeningen, wettelijke passeringen en ge-tuigenissen van nog levende personen. Die zes regels zijn in het geschrift van J.F. Verplancke senior, hij noemt zichzelf daarin: *genealogist ordinaire* en ondertekende met: *Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke, g(enealogist)e, 1790*. Maar het schema bevat ook nog heel wel tekst in een ander groter en meer typisch 18de-eeuws ge-schrift. (Verplancke heeft een geschrift met al meer vroeg-19de-eeuwse trekken). Dit laatste zou het ge-schrift kunnen zijn van Jacobus Hyacinthus van de Wal-le (° ca 1733-1735, + 1820, kanunnik van St.-Salvators) die wellicht de hulp van Verplancke had ingeroepen bij zijn genealogisch onderzoek over zijn familie. (Ook de tekenstijl van de wapenschilden is helemaal niet die van J.-F. Verplancke, sr. of jr.).

Nieuw gevonden documenten

In nog een andere bron voor familiearchief in het Brug-se troffen we opnieuw enkele stamboomrollen of ge-nealogische documenten van J.F. Verplancke sr. aan:

Stambomen opgemaakt met een puur genealogisch oog-merk

a. stamboom van den Bogaerde Donat x Claesman Ma-ria⁶⁴ (zie ook hoger voor de vermelding van een rol van den Bogaerde-Claesman in een andere archiefblok). Stamboomrol H 55 x 720 B cm (16 aaneengekleefde bladen, de lijm van de meeste bladen is evenwel los-gekomen, zodat het geheel nu bestaat uit een tiental stukken van 1, 2 of 3 bladen). Het midden van de rol be-vat een heraldische windroos (*grand pennon genealogi-ques de toutes les armoiries des familles allié et issues de van den Bogaerde*). Deze roos heeft een licht afwijkende vorm dan wat we gewoon zijn bij J.F. Verplancke, sr.

Daaronder een stamreeks van vier generaties. De vroegste generatie staat evenwel niet bovenaan maar helemaal onderaan: *Jaques van den Bogaerde épousa* [niet ingevuld], bovenaan staat de **vierde** generatie *Do-nat Van Den Bogaerde, ... (+ 1640), Il du nom, ... épousa Dame Marie Claesman, ...* maar het is dit echtpaar dat in de inventaris werd vermeld. Onder de vroegste voorou-ders is nog een breed lint met titel: *Table Genealogique de la famille van den Bogaerde*.

Het geschrift is duidelijk van J.F. Verplancke sr. terwijl in de tekening ook overal de typische kenmerken van zijn stamboomtekeningen voorkomen: echtparen in recht-hoeken met achtergrond in verschillende pastelkleuren voor verschillende familienamen, familiewapens erbo-ven, gebruik van sierlinten en geknoopte sierlinten.

Op het blad dat duidelijk het linkeruiteinde van de rol is staat een alfabetische tafel op familienamen in vijf kolommen en ook de zin: *Ontfaen van jo’ Danais van-*

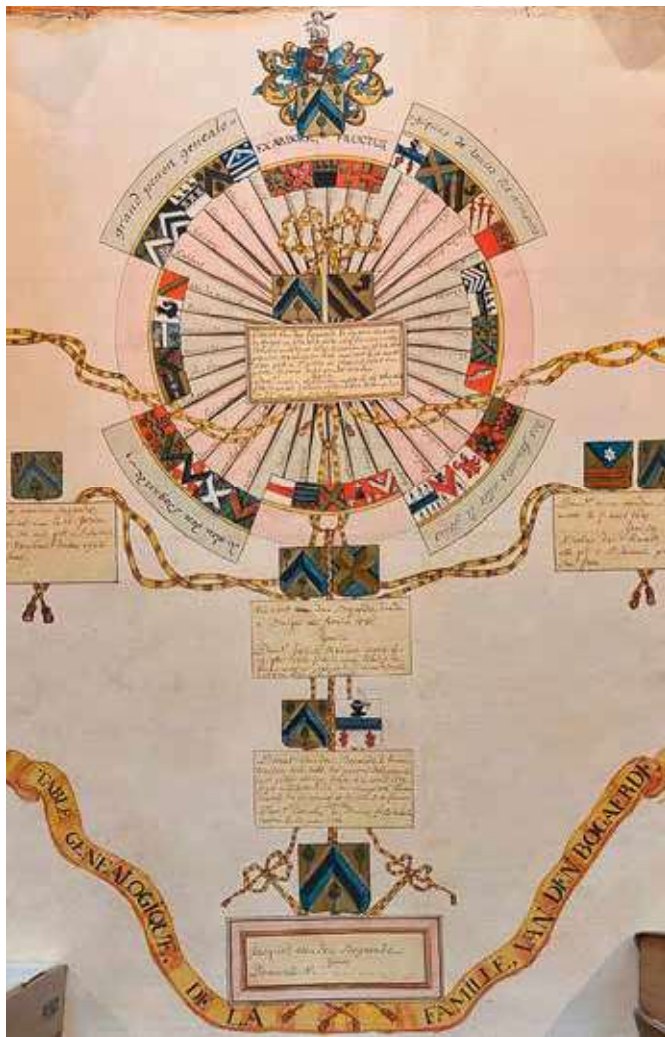
62 Zie over dezen: F. VAN DYCKE, *Recueil héraldique de familles no-bles et patriciennes de la ville et du franconat de Bruges*, Brugge, 1851, p. 461.

63 Met dank aan dhr. Bernard van de Walle de Ghelcke voor deze bijkomende inlichtingen.

64 Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, RG 2.

den Bogaerde dit de Kijlo,⁶⁵ de voldoeninge deser, dezen 3 junij 1782 [getekend] Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke, gen., 1782. Er is ook nog een verklarende tekst, geschreven rechts van een erg groot getekend wapen van den Bogaerde: *Arbre genealogique de la noble et patricienne famille de van den Bogaerde, alliee a des maisons illustres, formé par epitaphes, sepultures, registres legaux, emplois de magistratures, et titres domestiques, par le sousigné, genealogiste ordinaire resident en la ville de Bruges, aussi que le tout y mentionnées tels qu'armoiries et quartiers, sont toutes les armoiries des familles respectives, qui y sont mentionnées, et que les inscriptions, titres et qualités sont celles competantes a chaques degré de la ditte genealogie, en foij de quoy j'ai signé la presente le 3 de maij 1782 [getekend] Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke, gen. 1782.*

Heraldische windroos met een wat andere vorm op de stamboomrol van den Bogaerde - Claesman

b. kwartierstaat Barbe F.A. de la Flye x François van Caloen.⁶⁶ Blad papier 65 H x 95 B cm, met in waaiervorm de voorouders tot vijf generaties ver van *Barbe Françoise Antoinette de la Flye, épouse de François van Caloen, fils de Pierre Balthazar, seigneur d' Erkeghem*. Er worden

65 J.-J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, III, Brugge, 1859, p. 447 (° 1741, x 1771 de Penaranda, + 1798).

66 Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, RG 9.

sierlinten gebruikt en verschillende pastelkleuren als achtergrond voor verschillende familienamen. Op de verste generaties zijn de 32 kwartierwapens van de over-over-overgrootouders afgebeeld. Het geschrift is dit van J.F. Verplancke sr.

c. dubbele stamreeks Aremberghe en Veranneman afstammend uit van Claerhout.⁶⁷ Los blad 40 H x 27 B cm, papier met twee stamreeksen van 11 generaties, bovenaan samenkomend in de gemeenschappelijke voorouders *Claerhout dit de Gand* épouse *Schaeck*, links uitkomend in de familie *Aremberghe*, rechts uitkomend op *Veranneman* épouse *Pardo*. Verder geen enkele titel of tekst, ook geen familiewapens getekend. Het geschrift is dit van J.F. Verplancke sr.

d. stamboom Anthoine van Caloen x Françoise de Wulf.⁶⁸ Stamboomrol 55 H x 546 B cm (13 bladen van 42 B cm), papier gekleefd op donkergrijs linnen, het linker- en rechteruiteinde van de rol elk genageld op een ronde houten stok met versierde uiteinden. Echtparen worden voorgesteld in rechthoeken met als achtergrond verschillende pastelkleuren om verschillende familienamen te markeren, familiewapens erboven, gebruik van sierlinten en geknoopte sierlinten.

In het midden staat een grote heraldische windroos, erboven staat de vroegste generatie *Anthoine van Caloen* épouse *Françoise de Wulf* (in een cirkel met in de rand de tekst: *souche et premier connue de la tres noble et anciennes famille du surnom van Caloen*), eronder staan de tweede en derde generatie: *François van Caloen* épouse *dame Claire Desquien* (in de rand van het rechthoekig kader staat: *second souce et descendance de Francois van Caloen et de damoiselle Claire Desquien son épouse, de qui par succession de temps sont descendu les Caloen*). Alles in het geschrift van J.F. Verplancke sr.

Er is verder geen aparte titel (hoewel uiterst links bovenaan een versierd kader getekend werd maar dit is leeg gebleven) noch een verklarende tekst met datering van de samenstelling. Op het meest rechtse blad zijn er onderaan nog enkele latere aanvullingen in een ander geschrift die gaan tot zeker 1848.

Deze stamboomrol zou deze kunnen zijn die in de getypte inventaris van het familiearchief van Caloen bewaard te Loppem beschreven wordt op p. 6 (nr. 36) als "*Rouleau donnant la descendance de François van Caloen-Desquiens, exécuté par Verplancke en 1781 (Rg.6)*". Maar de naam *Verplancke* en een jaartal 1781 konden we nergens aantreffen op de rol.

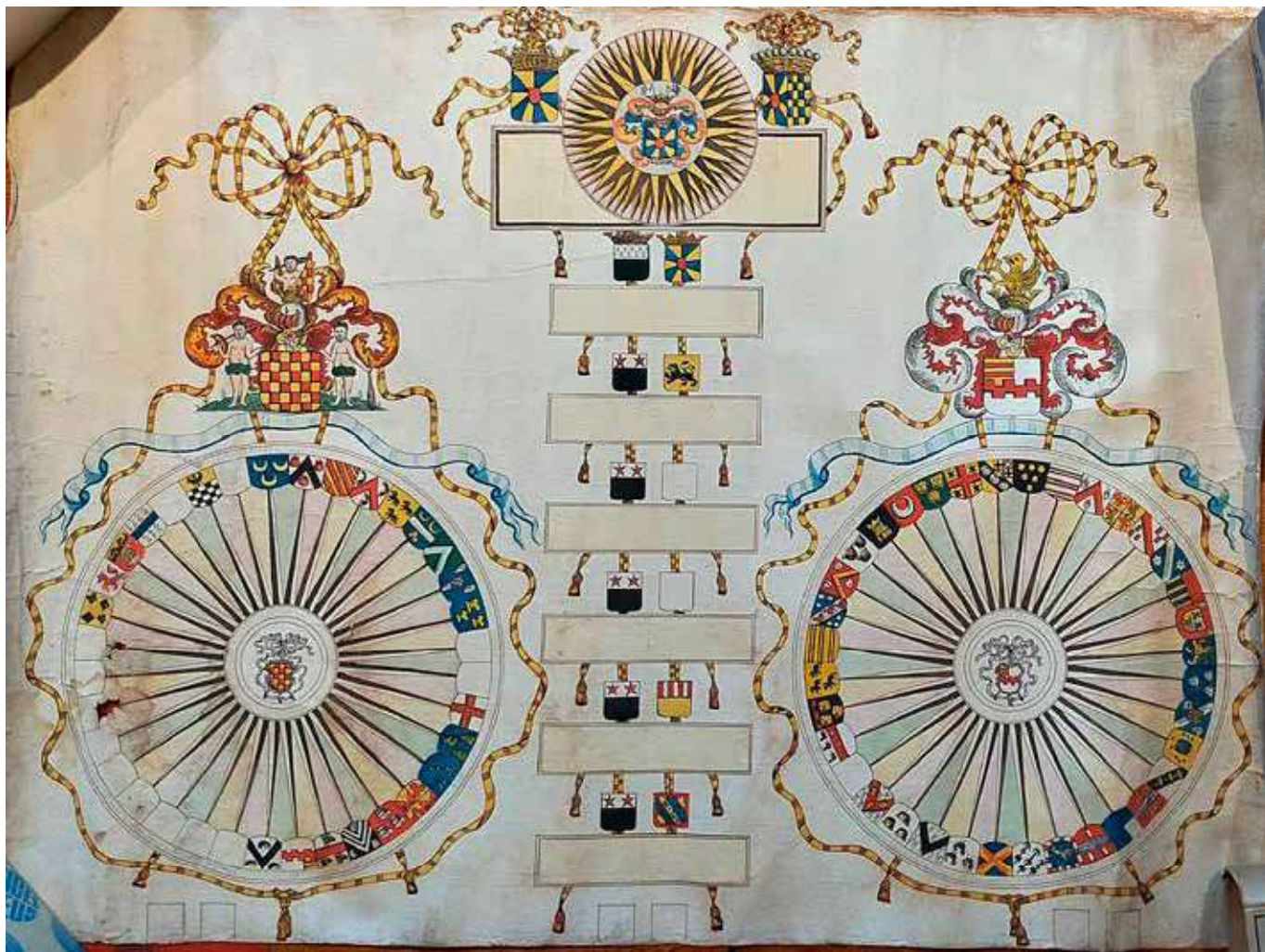
e. tekening van twee heraldische rozen Veranneman en Massiet.⁶⁹ Blad papier 50 H x 65 B cm. Op deze onafgewerkte tekening staan in het midden onder elkaar lege rechthoeken voor echtparen in een stamreeks van

67 Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, RG 40.

68 Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, zonder een etiket met een inventarisnummer.

69 Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, RG 30.

Een onafgewerkte tekening van twee heraldische rozen

6 of 7 generaties (met telkens lege wapenschilden boven elke rechthoek), links en rechts van de stamreeks staan twee grote heraldische rozen onder een familie-wapen, links is dit het wapen van de familie *Veranne-man*, rechts dit van de familie *Massiet*.⁷⁰ Als versierselen zijn er sierlinten, geknoopte sierlinten en lichtblauw gekleurde wimpels. Er staat geen enkele tekst, woord of naam op de tekening. De tekenstijl en de stijl van de rozen zijn die van J.F. Verplancke sr.

Stambomen opgemaakt ten behoeve van erfenisverdelingen

f. stamboom van Wambeke.⁷¹ Stamboomrol 54 H x 168 B cm (aaneengekleefde bladen), papier, met bovenaan de titel: *Derde ende leste branche tafel genealogique familie van Wambeke*. Echtparen staan in cirkels met als achtergrond verschillende pastelkleuren om verschillende familienamen te markeren, er staan geen familie-wapens boven de cirkels. De verbindingslijnen bestaan uit een dikke en eronder een dunne zwarte streep. Er is geen tekst met nadere uitleg of vermelding van sa-

mensteller of tijdstip van samenstelling. Het geschrift is duidelijk dat van J.F. Verplancke, sr. (ook het gebruik van cirkels i.p.v. rechthoeken is typisch voor zijn latere schema's. Gezien nog een overlijden begin 1798 vermeld wordt is dit gemaakt (kort) daarna.

De stamboom begint met *Jacques van Wambeke trouwt Marie de Vriese*. Uiterst rechts onderaan eindigt de stamboom op *Isabelle Claesman de Maele, Vive, ob(iit) sonder kinderen den 25 8bre 1768, trouwt 14 july 1760, Charles Joannes Dhont de Nieubourg, ob(iit) 30 [sic!] febr(uar)ij 1798 tot Thourout fs Pieter, bij Isabelle de Smit*. Daaronder een cirkel met *De Cujus / ob(iit) 1768 = 1798*. Dit laatste verwijst naar een erflaatster. Dit schema hoort dus – als een derde en laatste – bij een erfenisverdeling.

Deze erflaatster vinden we ook terug op de eerder ver-noemde stamboom Christiaens (zie deel 1 in *Vlaamse Stam*, 2024, p. 28, kol. 1, (l.)) en hoort hier waarschijnlijk bij. Ingesloten bij deze rol zit nog een verkleinde kopie op een rol van H 30 cm in een 19de-eeuws geschrift.

70 Voor deze Brugse families en hun wapen, zie: F. VAN DYCKE, *Recueil Héraldique ...*, Brugge, 1851, nrs. 251 en 379.

71 Loppem, archief van Caloen, fonds Ten Berge, RG 32.